

Nr 63

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts under åttonde huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1957/58 till universiteten, den medicinska undervisningen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.
(2:a avd.)

Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

1:o) **Uppsala universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 74, s. 114—129 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikären den för den 3 januari 1957) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Uppsala universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för Uppsala universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Uppsala universitet: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 600 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald m. fl.* (I: 32) och den andra inom andra kammaren av herr *Hallén m. fl.* (II: 72), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att preceptorsbefattningen i ekonomisk historia vid Uppsala universitet måtte från och med den 1 juli 1957 omändras till professur i nämnda ämne;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald* och fru *Hamrin-Thorell* (I: 35) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundberg m. fl.* (II: 37), i vilka hemställts, att riksdagen i avvaktan på resultatet av pågående organisationsundersökningar måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om personalindragningar vid universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund från och med den 1 april 1958;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Osvald m. fl.* (I: 117) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.* (II: 133), i vilka hemställts, att riksdagen

för att säkerställa forskningen vid den virologiska avdelningen av hygienisk-bakteriologiska institutionen vid Uppsala universitet måtte besluta inrätta en tjänst som laborator i Ce 34 och en tjänst som laboratoriebiträde i Ce 13, samt att för denna verksamhet anvisa ett materielanslag på 15 000 kronor.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionerna II: 37, II: 72 och II: 133.

Kungl. Maj:ts framställda förslag innebär beträffande personalorganisationen m. m. i huvudsak följande.

A. Teologiska fakulteten

1) anvisande av 15 900 kronor för utbyggnad, i överensstämmelse med den nya studieordningen, av den praktisk-teologiska övningskursen.

B. Medicinska fakulteten

- 1) professor i ortopedi,
- 2) professor i neurologi (från och med 1/1 1958),
- 3) en docent för kliniskt ämne,
- 4) ekonomibiträde i Cg 5 vid anatomiska institutionen,
- 5) djurvårdare i Cg 10, gemensam för anatomiska och histologiska institutionerna,
- 6) laboratoriebiträde i Ce 11 vid mikroanalyslaboratoriet,
- 7) förste assistent vid farmakologiska institutionen,
- 8) ekonomibiträde i Cg 5 vid hygienisk-bakteriologiska institutionen,
- 9) förste amanuens vid kirurgiska klinikkens experimentalkirurgiska avdelning,
- 10) laboratoriebiträde i högst Ce 13 för ämnet ortopedi,
- 11) sänkning med 47 900 kronor av den i arvodesstaten upptagna delposten till arvoden till biträdande lärare m. fl. vid medicinska fakulteten (nu 159 300 kronor),
- 12) förändring av två kanslibiträdestjänster i Ce 11 vid oftalmiatriska kliniken och öronkliniken till kontoristtjänster i Ce 13.

C. Humanistiska fakulteten

- 1) pedagogisk universitetslektor,
- 2) förste amanuens,
- 3) kanslibiträde i Ce 11, samtliga för engelska språket,
- 4) biträdande lärare för ämnet historia,
- 5) en biträdande lärare i litteraturhistoria,
- 6) förste amanuens för musikforskning,
- 7) kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8 för nationalekonomi,
- 8) pedagogisk universitetslektor i nordiska språk,

- 9) kanslibitråde i Ce 11 för nordiska språk,
- 10) två förste assistenter,
- 11) kanslibitråde i Ce 11, samtliga för ämnet pedagogik,
- 12) biträdande lärare,
- 13) andre amanuens, båda för ämnet psykologi,
- 14) två förste assistenter för romanska språk,
- 15) biträdande lärare i tyska språket,
- 16) kanslibitråde i Ce 11 för de i S:t Larsgatan 2 inrymda institutionerna,
- 17) höjning av det nu med 47 400 kronor uppförda kursanslaget med 9 500 kronor.

D. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

- 1) laborator i elektronik,
- 2) överförande från extra till extra ordinarie stat av två vid institutet för högspänningsforskning inrättade personliga tjänster i 27:e lönegraden, nämligen en för R. Siksna som fysiker och en för O. Salka som elektrotekniker,
- 3) biträdande lärare,
- 4) tre förste assistenter,
- 5) två förste amanuenser i stället för två tredje amanuenser,
- 6) kanslibitråde i Ce 11, allt för ämnet fysik,
- 7) eldare i Ce 11 för institutionsbyggnaden för geografi, geologi och paleontologi,
- 8) ritbiträde i Ce 8 för paleontologi,
- 9) två förste assistenter,
- 10) kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8, samtliga för oorganisk och organisk kemi,
- 11) förste assistent för analytisk kemi,
- 12) tre biträdande lärare,
- 13) två förste assistenter, samtliga för matematik,
- 14) två biträdande lärare,
- 15) två förste amanuenser,
- 16) kanslibitråde i Ce 11, samtliga för teoretisk fysik med mekanik,
- 17) personlig tjänst som forskningsassistent i Ce 27 för docenten, f. d. professorn vid universitetet i Riga Leo Abolins,
- 18) kanslibitråde i Ce 11, allt för ämnet zoofysiologi,
- 19) ökning av fakultetens kursanslag med 1 000 kronor till 7 150 kronor för amanuenshjälp åt ledaren för kurserna i marin zoologi vid Klubbans biologiska station.
- 20) förändring av en tjänst som kanslibitråde i Ce 11 till tjänst som kansli-skrivare i Ce 15,
- 21) förändring av en tjänst som räknebiträde i Cf 4—Ce 8 till tjänst som kartbiträde i Ce 11, båda vid meteorologiska institutionen,

- 22) förändring av en tjänst som kartbiträde i Ce 11 vid geografiska institutionen till tjänst som ritare i Ce 13,
- 23) förändring av en kanslibiträdestjänst i Ce 11 vid institutionen för fysiologisk botanik till kontoristtjänst i Ce 13,
- 24) förändring av en tjänst som vaktmästare i Ce 10 vid växtbiologiska institutionen till tjänst som institutionsvaktmästare i Ce 12.

E. G e m e n s a m t

- 1) uppflyttning av tjänsten som akademiträdgårdsmästare från Ca 22 till Ca 25,
- 2) indragning från och med den 1 april 1958 av 2 ½ arbetskrafter inom assistent- och biträdeskategorierna vid universitetsbiblioteket,
- 3) tre kontorsbiträden i Cf 4—Ce 8, varav ett för kansliet och två för drätselverket.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning med sammanlagt 1 195 000 kronor, avser därjämte anvisande av medel till automatiska utgiftsändringar och till omreglering av vissa arvoden.

Det i *motionerna I: 32* och *II: 72* framställda yrkandet om förändring av preceptorsbefattningen i ekonomisk historia till professur i ämnet överensstämmer med ett av universitetskanslern framlagt av departementschefen ej biträtt förslag. Till stöd för detta yrkande har i motionerna anförts bland annat följande.

Universitetskanslerns framställning om en professur i ekonomisk historia har icke lett till något förslag härom i årets statsverksproposition. Det synes oss icke desto mindre föreligga synnerligen starka skäl för en sådan åtgärd.

I själva läroämnets beskaffenhet finns ingenting, som motiverar en i förhållande till andra ämnen missgynnad ställning. Tvärtom har den ekonomisk-historiska forskningen stor allmän betydelse, och den ökade roll som numera tillkommer de ekonomiska inslagen i skolans historieundervisning, liksom i den särskilda undervisningen i samhällskunskap, ställer allvarliga krav på universitetsutbildningen. Det kan påpekas, att studier i ämnet historia vid statsuniversiteten kunna bedrivas efter en särskild alternativ linje med tyngdpunkt på den ekonomiska utvecklingen och med läraren i ekonomisk historia som ensam examinator i alla inom filosofiska fakulteten förekommande examina. Preceptorerna ha sålunda, vid sidan av sin läraruppgift i det särskilda examensämnet ekonomisk historia, en mycket ansvarsfull ställning också som utbildare av historielärare.

Trots de hinder som frånvaron av professur måste medföra har det ekonomisk-historiska studiet i Uppsala från en mycket anspråkslös början arbetats upp till en icke ringa omfattning. De studerande äro för närvarande 48, varav tolv tillhöra licentiatseminariet. Under sådana förhållanden synes det orimligt att behålla det gamla provisoriet med avseende på lärarens tjänsteställning. Ett stort antal frågor, som röra de studerandes intressen och vården om den ekonomisk-historiska institutionen, måste handläggas,

och deras rätta tillgodoseende kräver helt naturligt, att ämnets företrädare har den för andra självständiga ämnesrepresentanter normala tjänsteställningen. Också vid nybörjares ämnesval och vid den kontakt med näringslivets organisationer eller med enskilda företag som har betydelse för forskningsarbetet vid institutionen är det olyckligt, att just detta viktiga ämne framstår som ställt i en lägre klass än angränsande universitetsämnen.

Såsom framgår av det föregående har Kungl. Maj:t föreslagit att 2 ½ arbetskrafter inom assistent- och biträdeskategorierna vid universitetsbiblioteket i Uppsala skall indragas från och med den 1 april 1958. Motsvarande förslag har framlagts beträffande universitetsbiblioteket i Lund. Dessa personalbesparingar har av departementschefen förordats i anledning av att nämnda bibliotek kommer att betjänas av den centraliserade katalogisering av det svenska trycket, som enligt ett av Kungl. Maj:t framlagt av riksdagen numera tillstyrkt förslag skall genomföras genom kungl. bibliotekets försorg.

I *motionerna I: 35* och *II: 37* föreslås nu att riksdagen skall avslå Kungl. Maj:ts nämnda förslag om personalindragningar vid universitetsbiblioteken. I *motionerna* har anförts bland annat följande.

Universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund äro landets största och vetenskapligt mångsidigaste bibliotek. På deras funktionsduglighet hänger direkt inte endast forskningen och undervisningen vid universiteten utan även stora delar av landets övriga forskning och kulturliv.

Dessa biblioteks personalresurser äro notoriskt mycket för svaga. Grundliga beräkningar av personalbehovet ha gjorts bland annat av 1945 års universitetsberedning, som i december 1947 redovisade resultatet av sina undersökningar. På dessa förarbeten byggande yrkanden om personalförstärkning ha endast i mindre omfattning tillmötesgått.

Med 1949 avstannade i stort sett ökningen av universitetsbibliotekens personalstyrka. Uppsala universitetsbibliotek har sedan nämnda år inte erhållit någon förstärkning av sin biblioteksutbildade personal. Lunds universitetsbibliotek har 1956 fått 50 000 kronor för anställande av extra arbetskraft för det medicinska centralbiblioteket.

Under tiden har utvecklingen vid universiteten fortgått snabbt. Antalet universitetslärare och studenter har hastigt stegrats. Statsmakternas verk samma åtgärder ha kraftigt ökat tillströmningen till de högre vetenskapliga studierna. Dessa faktorer ha självfallet direkt avspeglat sig i en häremot svarande stegring av de krav, som ställas på universitetsbiblioteken. Resultatet av utvecklingen har blivit en eftersläpning i fråga om flera väsentliga arbetsuppgifter, som märkbart nedsätter bibliotekens funktionsduglighet.

I denna situation och utan att avvakta resultatet av den organisatoriska översyn, som överbibliotekarierna i samråd med statens organisationsnämnd för närvarande i enlighet med ecklesiastikministerns anvisning företaga, föreslår denne en personalindragning såsom följd av den föreslagna centralkatalogiseringen av det svenska trycket. Han förklarar, att vid vardera biblioteket tjänster motsvarande 2 ½ arbetskrafter böra indragas fr. o. m. den 1 april 1958. Biblioteken skulle sålunda i sin redan nu nära nog ohållbara situation inte endast lämnas utan förbättring utan rent av få sin

personalstyrka beskuren, detta med den motiveringen att en reform, vars praktiska resultat man inte ännu med säkerhet kan överblicka, måste medföra en personalindragning. Den personal, som genom den föreslagna reformen skulle komma att frigöras och om vars storlek man ännu ingenting vet, är uppenbarligen i högsta grad nödvändig för fyllande av andra ytterst trängande och nu eftersatta uppgifter inom institutionerna.

De ovan framförda synpunkterna utgöra i och för sig tillräckligt motiv till att de föreslagna personalindragningarna inte böra genomföras. Det förhållandet, att den pågående organisationsundersökningen vid de båda universitetsbiblioteken kan beräknas resultera i ett fullständigt förslag till personalorganisation att gälla fr. o. m. 1 juli 1958, talar också bestämt härför. Man har anledning att vänta, att denna översyn kommer att resultera i förslag om viss personalökning, och att hoppas, att universitetsbibliotekens alltför länge tillbakasatta behov därigenom komma att tillgodoses.

Till stöd för det i motionerna *I: 117* och *II: 133* framställda yrkandena har anförts bland annat följande.

Vid våra universitet och högskolor har hittills endast funnits en möjlighet till virologiskt arbete, nämligen vid karolinska institutets institution för virusforskning; denna institution har dock haft mycket begränsade resurser. En nybyggnad för densamma är nu i gång, och därjämte kommer i Göteborg och Malmö viruslaboratorier att bli klara under de närmaste åren. En ny virusavdelning har tagits i bruk i Uppsala år 1956. Härigenom kommer lokalbehovet för det virologiska arbetet vid våra högskolor att tillgodoses. Det är av utomordentlig vikt, att vi på detta sätt förbereder oss för att få möjlighet att följa med i den snabba utveckling, som äger rum inom detta område.

Man sysslar inom virologien med våra vanligaste och flera av våra svåraste, invalidiserande sjukdomar, såsom polio, epidemisk gulsot, influensa, »förkylning», olika sorters smittsam hjärninflammation, alla de vanliga barnsjukdomarna, påssjuka, mässling, vattkoppor m. fl. Dessa sjukdomar tillhör dem, som kostar samhället mest i fråga om förlorade arbetstimmar och invaliditetsersättningar. Även husdjurens virusjukdomar har utomordentligt stor praktisk betydelse. Man beräknar det svenska jordbrukets årliga förluster genom desamma till 85 miljoner kronor, mul- och klöv-sjuksepizootierna oräknade.

Vår enda möjlighet att följa med i utvecklingen på det virologiska området och snabbt tillgodogöra oss landvinningarna är en virologisk forskning på bred basis med goda möjligheter till utbildning av virologer och virologiskt skolad teknisk personal.

Det synes därför väsentligt att icke endast lösa lokal- utan också personalproblemen utan dröjsmål. Frågan är för närvarande särskilt aktuell för den i gång varande virusavdelningen vid Uppsala universitet.

För budgetåret 1954/55 anvisade riksdagen ett investeringsanslag å 230 000 kronor för vissa ombyggnader av hygienisk-bakteriologiska och patologiska institutionerna därstädes. Vidare har å tilläggsstat för 1955/56 anvisats ytterligare 60 000 kronor för samma ändamål.

Härigenom har vid hygienisk-bakteriologiska institutionen färdigställts en virologisk avdelning, omfattande ca 500 m² och bestående av 9 laboratorier, 3 skrivrum, 1 diskrum, 1 förrådsrum, 1 djurrum för apor och 1 djurrum för små försöksdjur.

Några tjänster utöver en i årets statsverksproposition upptagen ekonomibiträdestjänst i Cg 5 för städning av lokalerna har emellertid ännu inte föreslagits i riksdagen.

Avdelningens föreståndare är en från statens bakteriologiska laboratorium tjänstledig e. o. laborator, som innehar en e. o. docenttjänst vid universitet. Han tjänstgör alltså här på en lägre tjänst än den han redan förut innehar. Avdelningen sysselsätter sammanlagt 20 personer, varav sex forskare. De huvudsakliga uppgifterna gäller poliovaccin och mul- och klövsjukevaccin.

Poliovaccinforskningen i Uppsala följer samma linjer, som för närvarande är aktuella i Förenta staterna, och är inriktad på att få fram ett bättre och mera långverkande vaccin än det nuvarande med hjälp av levande försvagade virusstammar. Denna uppgift bearbetas icke annorstädes i landet.

Arbetet med ett mul- och klövsjukevaccin sker i intimt samarbete med statens veterinärmedicinska anstalt. Lokaler för arbete med denna höginfektösa smittoalstrare står inom landet för närvarande icke till buds annorstädes än vid virusavdelningen i Uppsala. Det är synnerligen angeläget, att en inhemsk produktion av detta vaccin kommer till stånd, och den vaccinfremställning, som av en pågående utredning beräknas kunna igångsättas vid statens veterinärmedicinska anstalt, när denna erhållit härför erforderliga lokaler, är baserad på resultaten av den forskning, som nu bedrivs i Uppsala.

Vårt behov av mul- och klövsjukevaccin täckes för närvarande endast ofullständigt genom import från Danmark, som upprätthåller en viss beredskap i detta avseende för svensk räkning. Denna import medför en årlig utgift för svenska staten av 240 000 kronor. Vaccinet framställs i Danmark genom infektion av nötboskap vid en särskild mul- och klövsjukeanstalt. Denna, som ligger helt isolerad, har en driftbudget på ca 5 miljoner danska kronor. Sverige har ansett det för dyrbart med en liknande anstalt. Den forskning, som bedrivits i Uppsala, har visat att lika stora mängder virus som erhålles från de infekterade djuren kan fås i vävnadskultur från kalvnjurar. Härigenom har första förutsättningen skapats för framställning av ett vaccin i en produktionsenhet, som ej behöver vara fristående och av samma stora format som de nuvarande utan kan inlemmas i en byggnad, där också andra virologiska problem bearbetas. Härigenom beräknas flera miljoner kronor komma att inbesparas i anläggningskostnader och omkring en miljon årligen i driftkostnader.

Förutom dessa forskningsuppgifter pågår för närvarande arbete med tumörvirus och undersökningar rörande ett nyligen upptäckt virus, som framkallar strypsjuka (krupp) hos barn. En undersökning på militär personal rörande förekomsten av nyupptäckta förkylningsvirus har igångsatts i avsikt att i likhet med amerikanska forskare framställa ett vaccin. Härtill kommer att avdelningen söker tillgodose ett uttalat kliniskt behov av virologisk diagnostik.

Hela denna omfattande verksamhet har hittills drivits med forskningsanslag bundna till föreståndaren personligen.

I sina anslagsäskanden för år 1957/58 har större akademiska konsistoriet för virusavdelningen upptagit följande tjänster: 1 laborator i Ce 34, 1 preparator i Ce 14, 1 laboratoriebiträde i Ce 13 och 1 diskbiträde i Ce 5 samt ett årligt materialanslag om 15 000 kronor. Kanslern för rikets universitet är i princip enig med konsistoriet om nödvändigheten av denna utbyggnad

men har ansett, att härmed kunde anstå till budgetåret 1958/59. Ärendet har därför ej underställts Kungl. Maj:ts prövning.

Emellertid har, sedan detta ärende behandlats av universitetskanslern, en ny omständighet tillkommit, nämligen en möjlighet för virusavdelningens nuvarande föreståndare att söka annan tjänst, nämligen som överläkare vid ett kommunalt viruslaboratorium. Emedan avdelningen nu är organiserad som en självständig institution och som nämnts drives med forskningsanslag, bundna till föreståndaren personligen, skulle dennes avflyttning innebära, att hela den virologiska verksamheten måste läggas ned och samarbetet med statens veterinärmedicinska anstalt på mul- och klövsjukeområdet avbrytas. Även om det skulle bli möjligt att trots den nuvarande stora bristen på virologer erhålla en ny, kompetent föreståndare, kommer denne icke att vara insatt i de vaccinfrågor, som laboratoriet nu bearbetar, och arbetet på såväl levande poliovaccin som mul- och klövsjukevaccin skulle icke kunna återupptagas på flera år. Man riskerar därför dels att igångsättningen av en inhemsk produktion av dessa vacciner fördröjs avsevärt, dels att en på dessa utomordentligt viktiga frågor specialiserad forskare övergår till annan verksamhet.

Utöver de av större akademiska konsistoriet upptagna tjänsterna skulle för ett fullt rationellt arbete vid virologiska avdelningen vid Uppsala universitet erfordras ytterligare assistent- och amanuensjänster jämte ett årligt materialanslag på 15 000 kronor.

Utskottet får beträffande motionerna I: 32 och II: 72 erinra därom, att utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1953:107 framhöll, att ämnet ekonomisk historia kommit att intaga en viktig plats inom modern forskning och undervisning. På grund härav förutsatte utskottet, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följde utvecklingen på detta område och därvid beaktade det ökade behov av företrädare för ämnet i professors ställning, som det växande intresset från de studerandes sida och andra omständigheter gjorde påkallat.

Kanslern för rikets universitet har i sina äskanden om anslag till avlöningar vid universiteten i Uppsala och Lund för budgetåret 1957/58 gjort framställning om att de därstädes förefintliga precepturerna i ekonomisk historia — vilka nu innehades av preceptorerna K. G. Hildebrand och O. Bjurling — måtte omvandlas till professurer med Hildebrand respektive Bjurling som förste innehavare.

Kungl. Maj:t har icke för riksdagen framlagt förslag i enlighet med vad kanslern sålunda hemställt.

Det i motionerna I: 32 och II: 72 gjorda yrkandet ansluter sig i vad avser precepturen i ekonomisk historia i Uppsala till kanslerns äskande.

Enligt vad utskottet har sig bekant äro ovannämnda, liksom andra därmed likartade spörsmål för närvarande föremål för bedömande inom 1955 års universitetsutredning och torde inom kort efter förslag av utredningen komma att i ett större sammanhang bli föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Vid sådant förhållande anser utskottet sig icke böra tillstyrka bifall till motionerna I: 32 och II: 72.

Vidkommande motionerna I:117 och II:133 får utskottet erinra om att universitetskanslern icke äskat anslag för ändamålet för budgetåret 1957/58 och att förslag i ämnet icke heller från Kungl. Maj:ts sida framlagts för riksdagen. Vid sin behandling av motionerna har utskottet funnit, att mycket starka skäl i och för sig synas tala för att forskningen vid den virologiska avdelningen av hygienisk-bakteriologiska institutionen vid universitetet i Uppsala säkerställas genom inrättande därstädes av erforderliga befattningar, uppförda på universitetets stat. Såsom i motionerna angivits och exemplifierats omfatta de å avdelningen bedrivna forskningsuppgifterna utomordentligt betydelsefulla områden, bland dem forskningen rörande polio och den verksamhet på mul- och klövsjukeområdet, som äger rum i samarbete med statens veterinärmedicinska anstalt. Utskottet, som likväl icke är berett att biträda motionärernas yrkande, förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t efter prövning av ärendet har sin uppmärksamhet riktad på ifrågavarande spörsmål och snarast möjligt förelägger riksdagen förslag till avdelningens fastare organisatoriska uppbyggnad. Utskottet förordar, att riksdagen med anledning av motionerna I:117 och II:133 i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet sålunda anfört.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall från och med nästa budgetår vid Uppsala universitet inrättas en professur i ortopedi. Utskottet, som tillstyrker bifall till detta förslag, får erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 22 september 1955 föreskrev att den vid akademiska sjukhuset i Uppsala från och med den 1 juli 1955 inrättade överläkartjänsten i ortopedi skulle tillsättas i den ordning, som enligt universitetsstatuterna och Kungl. Maj:ts beslut den 24 september 1948 vid universitetet i Uppsala gällde i fråga om tillsättande av professur i kliniska ämnen. Med stöd av samtliga sakkunnigutlåtanden och i likhet med en inom medicinska fakulteten enhälligt uttalad uppfattning beslöt det större akademiska konsistoriet i Uppsala vid sammanträde den 10 november 1956 med alla vid sammanträdet närvarandes röster att dels förklara att den ende kvarstående sökanden till ovan nämnda överläkartjänst, docenten vid karolinska institutet Carl Hirsch, väl styrkt en vetenskaplig kompetens, motsvarande den som erfordrades för innehav av professur i ortopedi, dels ock uppföra Hirsch på förslag till omförmälda läkarbefattning. Den 21 december 1956 förordnade Kungl. Maj:t Hirsch att från och med den 1 januari 1957 tills vidare vara extra överläkare i lönegraden Cg 30 vid ortopediska avdelningen å akademiska sjukhuset i Uppsala. På grund av sålunda angivna förhållanden torde Hirsch böra utses till förste innehavare av den nyinrättade professuren i ortopedi i Uppsala.

Kungl. Maj:t har framlagt förslag om en central katalogisering vid kungl. biblioteket av det svenska trycket (se 1957 års åttonde huvudtitel, punkt 11). Departementschefen har — såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår — räknat med att genom denna åtgärd vissa personalbesparingar

skulle kunna göras vid de bibliotek, som komme att betjänas av centralkatalogiseringen. I fråga om universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund har departementschefen uppskattat den åsyftade personalbesparingen till 2 ½ arbetskrifter inom assistent- och biträdeskategorierna, vilka tjänster borde i enlighet härmed indragas från och med den 1 april 1958.

I motionerna I: 35 och II: 37 har på anförda skäl yrkats, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Utskottet, som i utlåtande den 19 mars 1957 (nr 50, punkt 9) tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förslag beträffande omförmälda centralkatalogisering, har funnit sig jämväl böra biträda vad Kungl. Maj:t förordat med avseende å besparing av arbetskrifter inom universitetsbiblioteken. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna I: 35 och II: 37, såvitt här är i fråga.

Under återopande av vad sålunda anförts och med tillstyrkande jämväl i övrigt av Kungl. Maj:ts i det föregående under denna punkt redovisade förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 32 och II: 72 ävensom I: 35 och II: 37, sistnämnda bägge motioner såvitt här är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Uppsala universitet, som föranledes av vad departementschefen anförst;

b) godkänna följande avlöningsstat för Uppsala universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 154 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 283 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	190 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 657 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 367 000
	Summa kronor 13 652 100

Särskilda uppbördsmedel

1. Inkomst av auktionsverket, dekanatsmedel samt inskrivnings- och kallelsepenningar, i runt tal	3 000	
2. Ränta å vissa donationsfonder . .	42 600	
3. Bidrag från C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer	6 500	52 100
	Nettoutgift kronor	13 600 000

c) till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 600 000 kronor;

II. med anledning av motionerna I: 117 och II: 133 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anfört angående den virologiska avdelningen av hygienisk-bakteriologiska institutionen vid universitetet i Uppsala.

2:o) **Uppsala universitet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 129 och 130), vilket innebär en anslagshöjning med 59 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppsala universitet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 012 000 kronor.

3:o) **Uppsala universitet: Materiel m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 130 och 131) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 038 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått de under punkten 1:o) angivna likalydande *motionerna I: 117* och *II: 133*.

Beträffande vad i motionerna yrkats och anförts torde få hänvisas till nyssnämnda punkt.

Anslaget är å gällande riksstat uppfört med 1 958 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 80 000 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och avstyrker med hänvisning till sitt ställningstagande under punkten 1:o) bifall till motionerna I: 117 och II: 133, i vad de avse förevarande anslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 117 och II: 133, såvitt här är i fråga, till *Uppsala universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 038 000 kronor.

4:o) **Uppsala universitet: Nyanskaffning av apparater m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 131 och 132), vilket innebär en anslagshöjning med 60 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppsala universitet: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

5:o) **Uppsala universitet: Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 132), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppsala universitet: Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 440 000 kronor.

6:o) **Uppsala universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 132—135), vilket innebär en anslagshöjning med 557 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att inredning och utrustning för geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid Uppsala universitet må beställas till ett värde av högst 300 000 kronor, att gäldas tidigast under budgetåret 1958/59,

b) till *Uppsala universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 625 000 kronor.

7:o) **Lunds universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 80, s. 135—157) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade överenskommelser för inordnande av vissa lärarbefattningar vid de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga av departementschefen angivna ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat

för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Lunds universitet: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 200 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Holmqvist* och *Huss* (I: 20) och den andra inom andra kammaren av herrar *Adamsson* och *Braconier* (II: 22), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att preceptoratet i ämnet ekonomisk historia vid Lunds universitet måtte omvandlas till professur fr. o. m. den 1 juli 1957 samt att preceptor *Bjurling* därvid, i enlighet med universitetskanslerns förslag, utan professurens ledigförklarande utses till innehavare av densamma;

dels ock de under punkten 1 angivna likalydande *motionerna I: 35* och *II: 37*, i vilka yrkats avslag på Kungl. Maj:ts förslag om personalindragningar vid universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund.

Kungl. Maj:ts framställda förslag innebär beträffande personalorganisationen m. m. i huvudsak följande.

A. Teologiska fakulteten

- 1) ändring av benämningen å professuren i kyrkohistoria och symbolik till professur i kyrkohistoria,
- 2) andre amanuens för seminariebiblioteket,
- 3) ökad medelsanvisning till praktisk-teologiska övningskursen (kostnad 10 450 kronor).

B. Juridiska fakulteten

- 1) preceptur i civilrätt.

C. Medicinska fakulteten

- 1) personlig professorsbefattning i medicin, särskilt njursjukdomar för forskardocenten N. Alwall (Lund),
- 2) en docent,
- 3) förste amanuens för medicin (Lund),
- 4) tredje amanuens för patologi (Lund),
- 5) instrumentmakare i Ce 14 för radiofysiska laboratoriet (Lund),
- 6) laboratoriebiträde i Ce 11 för dermatologi,
- 7) djurvårdare i Cg 10 för kirurgiska kliniken (Malmö),
- 8) djurvårdare i Cg 10 för medicinska kliniken (Lund),
- 9) ekonomibiträde i Cg 5 för anatomiska institutionen,
- 10) lärare i Ce 30,

- 11) indragning av en befattning som biträdande lärare à 17 280 kronor,
- 12) ökning av medelsanvisningen till biträdande lärare och specialföreläsare med 13 000 kronor (genom å ena sidan uppförande av ett arvodesbelopp av 14 750 kronor för ifrågavarande ändamål och å andra sidan indragning av ett för samma ändamål under kursanslaget nu beräknat belopp av 1 750 kronor),
- 13) indragning av ett för undervisning vid medicinska polikliniken nu uppfört arvodesbelopp av 350 kronor,
- 14) indragning av ett för undervisning vid kliniska ronder nu uppfört arvodesbelopp av 800 kronor,
- 15) laboratoriebiträde i högst Ce 13;
allt för medicin (Lund),
- 16) lärare i Ce 30,
- 17) minskning av medelsanvisningen till biträdande lärare och specialföreläsare med 410 kronor (genom å ena sidan ökning av det nu för ifrågavarande ändamål uppförda arvodesbeloppet med 1 550 kronor och å andra sidan indragning av ett för samma ändamål under kursanslaget nu beräknat belopp av 1 960 kronor),
- 18) laboratoriebiträde i högst Ce 13;
allt för medicin (Malmö),
- 19) lärare i Ce 30,
- 20) minskning av medelsanvisningen till biträdande lärare och specialföreläsare med 11 750 kronor (genom å ena sidan uppförande av ett arvodesbelopp av 4 250 kronor för ifrågavarande ändamål och å andra sidan indragning av nu för samma ändamål upptagna arvodesmedel å 16 000 kronor),
- 21) indragning av ett för undervisning i odontologi nu uppfört arvodesbelopp av 800 kronor,
- 22) indragning av ett för undervisning i anesthesiologi nu uppfört arvodesbelopp av 750 kronor,
- 23) indragning av ett för poliklinikundervisning nu uppfört arvodesbelopp av 2 100 kronor,
- 24) laboratoriebiträde i högst Ce 13;
allt för kirurgi (Lund),
- 25) lärare i Ce 30,
- 26) minskning av medelsanvisningen till biträdande lärare och specialföreläsare med 8 950 kronor (genom å ena sidan uppförande av ett arvodesbelopp av 4 250 kronor för ifrågavarande ändamål och å andra sidan indragning av nu för samma ändamål upptagna arvodesmedel om 13 200 kronor),
- 27) indragning av ett för biträdande lärare i odontologi nu uppfört arvodesbelopp av 800 kronor,

- 28) indragning av ett för biträdande lärare i anesthesiologi nu uppfört arvodesbelopp av 750 kronor,
- 29) laboratoriebiträde i högst Ce 13,
- 30) förste amanuens för experimentell kirurgi; allt för kirurgi (Malmö),
- 31) indragning av ett för undervisning i ortopedi (Lund) nu uppfört arvodesbelopp av 3 000 kronor,
- 32) indragning av ett för biträdande lärare nu upptagna arvodesmedel om 7 300 kronor,
- 33) uppförande av ett arvodesbelopp för undervisning av 5 950 kronor; allt för ortopedi (Malmö),
- 34) ökning med 2 300 kronor av medelsanvisningen till lärare i klinisk fysiologi (Lund) (nu 700 kronor),
- 35) ökning med 2 300 kronor av medelsanvisningen till lärare i klinisk fysiologi (Malmö) (nu 700 kronor),
- 36) förste amanuens,
- 37) laboratoriebiträde i högst Ce 13; båda för klinisk bakteriologi (Lund),
- 38) professorsbefattning i klinisk bakteriologi med nuvarande överläkaren, docenten S. Winblad såsom förste innehavare,
- 39) förste amanuens,
- 40) laboratoriebiträde i högst Ce 13,
- 41) kanslibiträde i Ce 11; allt för klinisk bakteriologi (Malmö),
- 42) professorsbefattning i röntgendiagnostik med nuvarande överläkaren, docenten S. Welin såsom förste innehavare,
- 43) uppförande av ett arvodesbelopp av 1 250 kronor för biträdande lärare,
- 44) indragning av ett för undervisning nu upptaget arvodesbelopp av 4 400 kronor,
- 45) indragning av ett för en kurs nu upptaget arvodesbelopp av 750 kronor; allt för röntgendiagnostik (Malmö),
- 46) ökning med 450 kronor av medelsanvisningen till undervisning i radioterapi (Lund) (nu 2 250 kronor),
- 47) uppförande av ett arvodesbelopp av 1 750 kronor för undervisning i radioterapi (Malmö),
- 48) indragning av en befattning som förste assistent för patologi (Malmö),
- 49) indragning av ett för biträdande lärare i patologi (Malmö) nu upptaget arvodesbelopp av 5 000 kronor,
- 50) indragning av ett för anställande under sex månader av ett laboratoriebiträde för patologi (Malmö) anslaget belopp av 4 572 kronor,
- 51) förändring av sex kanslibiträdestjänster i Ce 11 till kontoristtjänster i Ce 13.

I detta sammanhang har departementschefen berört frågan om *inordnande av vissa lärarbefattningar vid de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus.*

Vid anmälan av förutnämnda proposition 1954: 212 förordade departementschefen, jämte annat, att vid den successiva övergången till den föreslagna nya studieordningen för läkarutbildningen följande lärarbefattningar i Ce 30 skulle inrättas vid universiteten i Lund och Göteborg, nämligen två i medicin, en i pediatrik och en i psykiatri vid vardera universitetet samt två i kirurgi vid det förra och en i samma ämne vid det senare universitetet. Undervisningsskyldigheten vid ifrågavarande lärarbefattningar skulle omfatta 130 timmar per år. Med hänsyftning på de sålunda förordade befattningarna uttalade departementschefen vidare, att en förankring av ifrågavarande lärare inom sjukhusorganisationen vore nödvändig för att dessa på rätt sätt skulle kunna fullgöra sin andel av kliniskens samlade undervisningsbörda. Enligt departementschefens mening borde därför i samråd med huvudmännen för vederbörande undervisningssjukhus närmare undersökas, på vad sätt nämnda lärarbefattningar lämpligen kunde inordnas i sjukhusens läkarorganisation. Först efter det att dessa undersökningar slutförts vore det möjligt att pröva, om särskild ersättning skulle utgå till läraren för hans funktion inom sjukvården. I skrivelsen 1954: 395 anmälde riksdagen, bland annat, att riksdagen i här avsedda delar godkänt förutnämnda proposition.

Genom nådigt beslut den 13 april 1956 bemyndigades chefen för eklestastikdepartementet att tillkalla två sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning om inordnande av förutnämnda lärarbefattningar i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus samt att förordna experter att stå till de sakkunnigas förfogande. Med anledning härav tillkallade departementschefen samma dag såsom sakkunniga statskommissarien B. E. Johnsson, tillika ordförande, och förbundsdirektören I. J. G. Dahlgren, varjämte professorerna E. G. Glimstedt och B. E. Ingelmark förordnades att såsom experter biträda de sakkunniga.

De sakkunniga har den 17 november 1956 avlämnat utredning och förslag i ämnet. De sakkunniga har därvid till en början lämnat en redogörelse för de nuvarande förhållandena vid de statliga undervisningssjukhusen och för de nuvarande förhållandena vid undervisningssjukhusen i Lund, Malmö och Göteborg. Beträffande denna redogörelse torde få hänvisas till handlingarna. Härefter har de sakkunniga anfört och föreslagit följande.

Sakkunniguppdraget har avsett att närmare undersöka på vad sätt av riksdagen i princip beslutade lärarbefattningar i lönegrad Ce 30 skulle kunna inordnas i sjukhusens läkarorganisation. Befattningarna är följande. Sex befattningar som lärare tillika biträdande överläkare i lönegrad Ce 30 vid Lunds universitet, nämligen en för medicinska, en för kirurgiska, en för pediatrika och en för psykiatriska kliniken vid Lunds lasarett och en för medicinska och en för kirurgiska kliniken vid Malmö allmänna sjukhus samt fem befattningar som lärare tillika biträdande överläkare vid Göteborgs universitet, nämligen två för medicinska och en för kirurgiska klinikerna, en för pediatrika och en för psykiatriska kliniken.

De sakkunniga har med hänsyn till det avtal, som i februari 1956 träffades med Sveriges läkarförbund angående bland annat motsvarande tjänster vid karolinska sjukhuset, serafimerlasarettet och akademiska sjukhuset

i Uppsala, ansett sig böra utgå ifrån, att det blir ofrånkomligt att begränsa undervisningsskyldigheten jämväl å nu ifrågavarande tjänster till 65 timmar per år. Vid det samråd i frågan, som ägt rum med representanter för medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg har framgått, att en tillfredsställande lösning av klinikernas lärarfråga kan ernås, även om undervisningsskyldigheten å de fasta lärartjänsterna begränsas på detta sätt.

Innehavarna av lärartjänsterna har förutsatts samtidigt vara biträdande överläkare vid vederbörande kliniker för att på rätt sätt kunna fullgöra sin andel av klinikens samlade undervisningsböroda. De sakkunniga har vid överläggningar med vederbörande klinikchefer kunnat konstatera, att enighet råder om att ifrågavarande biträdande överläkare behöver disponera ett visst antal vårdplatser å respektive kliniker. Från ämnesrepresentanternas sida har dock framhållits angelägenheten av att innehavarna av undervisningstjänsterna icke i alltför stor utsträckning kommer att ägna sig åt rutinsjukvård. I allmänhet har ansetts att läraren-biträdande överläkaren för att kunna vidmakthålla och förkovra sin läkarskicklighet som regel bör disponera en allmän vårdavdelning av för vederbörande undervisningsklinik normal storleksordning. Utredningen har icke närmare velat precisera vårdplatsantalet med hänsyn till de skiftande förhållandena å skilda kliniker men anser, att vad sålunda sagts bör tjäna såsom en allmän norm för bestämmandet av lärarens medverkan i den slutna vården. Det slutliga bestämmandet av vårdplatsantalet torde få ankomma på sjukhusets huvudman efter förslag av vederbörande klinikchef. I vad mån ett inordnande på här angivet sätt av lärartjänsterna i läkarorganisationen kan påverka antalet läkare i nu befintlig organisation är en fråga, som de sakkunniga icke ansett sig ha anledning att ingå på. Det bör vara vederbörande kommunala huvudmans sak att i övrigt pröva behovet av läkar-krafter vid de olika klinikerna och vidtaga de åtgärder beträffande läkaruppsättningen, som av olika anledningar kan bli erforderliga.

Efter sina överväganden har de sakkunniga stannat för att föreslå, att innehavare av de vid Lunds och Göteborgs universitet av riksdagen i princip beslutade lärarbefattningarna i lönegrad Ce 30 medgives rätt att i den mån så visar sig erforderligt åtnjuta tilläggsförmåner från vederbörande kommunala huvudmän. Rätt att delta i öppen vård torde dock härvid i likhet med vad som skett vid de statliga undervisningssjukhusen böra begränsas att omfatta i medeltal högst sex timmar per vecka. Utredningen vill erinra om att i förutnämnda proposition förutsatts, att särskild ersättning skulle kunna utgå till läraren för hans funktion inom sjukvården. Lärartjänsterna bör tillsättas av vederbörande akademiska myndighet efter hörande av sjukhusets huvudman, därvid prövningsförfarandet i tillämpliga delar torde böra ansluta sig till vad som föreskrivits beträffande biträdande överläkartjänsterna i lönegrad Ce 30 vid de statliga undervisningssjukhusen.

Mot bakgrunden av nu angivna överväganden har de sakkunniga upptagit förhandlingar med förvaltningsorganen för de berörda kommunala huvudmännen. Såsom resultat av de förda förhandlingarna har — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens samt vederbörande kommunala huvudmäns godkännande — med respektive Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsstyrelse, Malmö stads sjukhusdirektion och Göteborgs stads sjukhusdirektion träffats följande överenskommelser:

Överenskommelsen med Malmöhus läns landsting

»1. Landstinget medgiver att innehavarna av de av 1954 års riksdag beslutade fyra befattningarna såsom lärare i lönegrad Ce 30 vid Lunds universitet, varav en för medicinska, en för kirurgiska, en för pediatrika och en för psykiatriska kliniken vid Lunds lasarett, i egenskap av biträdande överläkare få inordnas i läkarorganisationen å berörda kliniker.

2. Lärartjänsterna, för vilka skola gälla samma behörighetsvillkor som för lönegradsplacerade biträdande överläkare vid karolinska sjukhuset, tillsätts av vederbörande akademiska myndighet efter hörande av Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsstyrelse.

3. Lärarna må för sin medverkan i sjukvården av landstinget kunna tillerkännas tilläggsförmåner, dock att rätt att delta i öppen vård å lasarettet skall begränsas till i medeltal högst sex timmar per vecka.»

Överenskommelsen med Malmö stad

»1. Staden medgiver att innehavarna av de av 1954 års riksdag beslutade två befattningarna såsom lärare i lönegrad Ce 30 vid Lunds universitet, varav en för medicinska och en för kirurgiska kliniken vid Malmö allmänna sjukhus, i egenskap av biträdande överläkare få inordnas i läkarorganisationen å berörda kliniker.

2. Lärartjänsterna, för vilka skola gälla samma behörighetsvillkor som för lönegradsplacerade biträdande överläkare vid karolinska sjukhuset, tillsätts av vederbörande akademiska myndighet efter hörande av Malmö stads sjukhusdirektion.

3. Lärarna må för sin medverkan i sjukvården av staden kunna tillerkännas tilläggsförmåner, dock att rätt att delta i öppen vård å sjukhuset skall begränsas till i medeltal högst sex timmar per vecka.»

Överenskommelsen med Göteborgs stad

»1. Staden medgiver att innehavarna av de av 1954 års riksdag beslutade fem befattningarna såsom lärare i lönegrad Ce 30 vid Göteborgs universitet, varav två för medicinska och en för kirurgiska klinikerna, en för pediatrika och en för psykiatriska kliniken, i egenskap av biträdande överläkare få inordnas i läkarorganisationen å berörda kliniker.

2. Lärartjänsterna, för vilka skola gälla samma behörighetsvillkor som för lönegradsplacerade biträdande överläkare vid karolinska sjukhuset, tillsätts av vederbörande akademiska myndighet efter hörande av Göteborgs stads sjukhusdirektion.

3. Lärarna må för sin medverkan i sjukvården av staden kunna tillerkännas tilläggsförmåner, dock att rätt att delta i öppen vård å sjukhuset skall begränsas till i medeltal högst sex timmar per vecka.»

Departementschefen, som icke funnit anledning till erinran mot de sakkunnigas förslag och i anslutning därtill träffade överenskommelser, har förordat förevarande förslag och överenskommelser till godkännande.

D. Humanistiska fakulteten

- 1) personlig forskningsprofessur i klassisk fornkunskap och antikens historia för professorn i nämnda ämne vid universitetet Einar Gjerstad,
- 2) pedagogisk universitetslektor,
- 3) biträdande lärare,
båda för engelska språket,
- 4) kanslibitråde i Ce 11, gemensamt för engelska och tyska språken,
- 5) biträdande lärare för ämnet historia,
- 6) biträdande lärare för litteraturhistoria med poetik,
- 7) pedagogisk universitetslektor i svenska språket,
- 8) kanslibitråde i Ce 11 för nordiska språk,
- 9) förste assistent,
- 10) förste amanuens,
- 11) kanslibitråde i Ce 11;
samtliga för pedagogik och psykologi,
- 12) andre amanuens för tyska språket,
- 13) ekonomibitråde i Cg 5 för ämnena engelska språket och fonetik.

E. Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

- 1) förste assistent för biokemi,
- 2) förste amanuens för cytologi,
- 3) kanslibitråde i Ce 11 för matematik,
- 4) biträdande lärare,
- 5) fyra förste amanuenser;
samtliga för fysiologisk botanik,
- 6) biträdande lärare,
- 7) förste amanuens;
samtliga för systematisk botanik,
- 8) tre biträdande lärare,
- 9) fyra förste assistenter,
- 10) förste amanuens,
- 11) laboratoriebiträde i Ce 11,
- 12) instrumentmakare i Ce 14;
samtliga för fysik,
- 13) två biträdande lärare,
- 14) två förste assistenter;
samtliga för teoretisk fysik med mekanik,
- 15) biträdande lärare för genetik,
- 16) två biträdande lärare,
- 17) förste assistent;
samtliga för matematik,
- 18) biträdande lärare,
- 19) förste assistent,

- 20) förste amanuens,
- 21) andre amanuens;
samtliga för zoologi,
- 22) förste amanuens för zoofysiologi,
- 23) minskning med 400 kronor av kursanslaget (nu 15 550 kronor),
- 24) förändring av en tjänst som vaktmästare tillika svagströmstekniker i Ce 14 vid avdelningen för numerisk analys till matematikmaskinskötare i Ce 17,
- 25) förändring av en laboratoriebiträdestjänst i Ce 13 vid fysiska institutionen till tjänst som förste laboratoriebiträde i Ce 15.

F. G e m e n s a m t

- 1) uppflyttning av tjänsten som akademiträdgårdsmästare från Ca 22 till Ca 25,
- 2) förändring av tjänsten som trädgårdsförman i Ca 14 vid botaniska trädgården till tjänst som trädgårdsmästare i Ca 16,
- 3) amanuens i Cf 19—Ce 24 för kansliet,
- 4) kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8 för de filosofiska fakulteternas gemensamma kansli,
- 5) ökning med 5 600 kronor av medelsanvisningen till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården (nu 86 000),
- 6) indragning från och med den 1 april 1958 av 2 ½ arbetskrafter inom assistent- och biträdeskategorierna vid universitetsbiblioteket.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning med 1 570 000 kronor, avser därjämte anvisande av medel till automatiska utgiftsändringar och till omreglering av vissa arvoden.

De i *motionerna I: 20* och *II: 22* framställda yrkandena överensstämmer med ett av vederbörande universitetsmyndigheter och kanslern för rikets universitet framlagt förslag, vilket icke biträtts av departementschefen. I motionerna har anförts följande.

Upprepade gånger har universitetet i Lund begärt, att preceptoratet i ekonomisk historia vid samma universitet skulle omvandlas till professur. Frågan har också varit föremål för motioner vid 1951, 1953, 1954, 1955 och 1956 års riksdagar.

Även i *petita* för nästkommande budgetår har universitetet fört fram samma önskemål. Universitetskanslern har i år uppfört ärendet i första rummet bland humanistiska fakultetens äskanden och anført bland annat följande:

Den ekonomiska historien har vid Lunds universitet tilldragit sig ett betydande intresse bland studenterna. För närvarande finnes ungefär 65 elever, därav 20 på högstadiet. Ämnet förfogar över en särskild institution. Den nuvarande ämnesrepresentanten, preceptorn O. Bjurling, har redan år 1949 förklarats kompetent till professur i ekonomisk historia.

Jag har funnit utvecklingen beträffande ekonomisk historia tala för att ämnet vid Lunds universitet erhåller en företrädare i professors ställning. Jag biträder därför det framlagda förslaget om preceptoratets omvandling till en professur i ekonomisk historia. Bjurling torde böra utan professurens ledigförklarande utses till innehavare av densamma.

Merkostnaden för förslaget skulle endast röra sig om 4 092 kronor, vilket är mellanskillnaden mellan professors lön och de löne- och arvodesförmåner, som utgår till Bjurling i den högsta löneklassen enligt det i statsverkspropositionen föreslagna nya lönesystemet.

Utskottet. Med hänvisning till vad utskottet i det föregående anfört under punkten I (Uppsala universitet: Avlöningar) avstyrker utskottet bifall till såväl motionerna I: 20 och II: 22 som motionerna I: 35 och II: 37, sistnämnda två motioner såvitt här är i fråga.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen förordade överenskommelserna för inordnande av vissa lärarbefattningar vid de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus, biträder även i övrigt Kungl. Maj:ts under denna punkt redovisade förslag.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 20 och II: 22 samt I: 35 och II: 37, sistnämnda bägge motioner såvitt här är i fråga,

a) godkänna av departementschefen förordade överenskommelser för inordnande av vissa lärarbefattningar vid de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

c) godkänna följande avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 832 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 736 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	91 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal,	

förslagsvis	3 362 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	2 181 900
	Summa kronor 13 203 500

Särskilda uppbördsmedel

Studentinskrivningspenningar och tillfälliga inkomster	3 500
	Nettoutgift kronor 13 200 000

d) till *Lunds universitet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 200 000 kronor.

8:o) **Lunds universitet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 157), vilket innebär en anslagshöjning med 113 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lunds universitet*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 730 000 kronor.

9:o) **Lunds universitet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 158), vilket innebär en anslagshöjning med 80 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lunds universitet*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 810 000 kronor.

10:o) **Lunds universitet: Nyanskaffning av apparater m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 158—160), vilket innebär en anslagshöjning med 51 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lunds universitet*: *Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 495 000 kronor.

11:o) **Lunds universitet: Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 160 och 161), vilket innebär en anslagsminskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lunds universitet*: *Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 kronor.

12:o) **Lunds universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 161—164), vilket innebär en anslagshöjning med 127 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att inredning och utrustning för zoologiska institutionen vid Lunds universitet må beställas till ett värde av högst 100 000 kronor, att gäldas tidigast under budgetåret 1958/59,

b) till *Lunds universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

13:o) **Göteborgs universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 86, s. 164—176) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Göteborgs universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för Göteborgs universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Göteborgs universitet: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 080 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i proposition nr 91, såvitt här är i fråga, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 1 mars 1957 — med ändring i vissa hänseenden av ovanberörda förslag — föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Göteborgs universitet, som föranledes av vad departementschefen under punkten 86 i statsrådsprotokollet för den 3 januari 1957 och i nyssnämnda utdrag av statsrådsprotokollet för den 1 mars 1957 anfört, dels godkänna av departementschefen i sistnämnda statsrådsprotokoll angiven avlöningsstat för Göteborgs universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Göteborgs universitet: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 109 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bergman m. fl.* (I: 194) och den andra inom andra kammaren av herr *Bengtsson* i Göteborg *m. fl.* (II: 209), i vilka hemställts,

a) att en professur i sociologi inrättas vid universitetet i Göteborg fr. o. m. den 1 juli 1957,

b) att innehavaren av denna lärostol åläggas att i den utsträckning

konsistoriet och kanslern föreslagit bestrida undervisning och examination vid socialinstitutet i Göteborg,

- c) att en tjänst som förste assistent jämväl inrättas i ämnet, samt
- d) att till bestridande av kostnaderna för dessa tjänster anvisas ett belopp av 46 156 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herr *von Friesen* väckt motion (II: 40), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta en personlig professur vid Göteborgs universitet i extremtetskirurgi, särskilt handkirurgi, åt docenten Erik Moberg.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionerna I: 194 och II: 40.

Kungl. Maj:ts förslag under punkt 86 i propositionen nr 1 under åttonde huvudtiteln innebär beträffande personalorganisationen m. m. i huvudsak följande.

A. Medicinska fakulteten

- 1) två docenter,
- 2) instrumentmakare i Ce 14 för institutionen för medicinsk fysik,
- 3) två lärare i Ce 30,
- 4) minskning med 11 100 kronor av medelsanvisningen till arvoden åt biträdande lärare m. m.;
allt för medicin,
- 5) lärare i Ce 30,
- 6) minskning med 14 100 kronor av medelsanvisningen till arvoden åt biträdande lärare m. m.,
- 7) två heltidsanställda laboratoriebiträden i högst Ce 13 i stället för två halvtidsanställda i Ce 11,
- 8) laboratoriebiträde i Ce 11 (för experimentalkirurgi);
allt för kirurgi,
- 9) andre assistent för klinisk fysiologi,
- 10) instrumentmakare i Ce 14,
- 11) institutionsvaktmästare i Ce 12, båda för kliniskt-kemiska institutionen,
- 12) laboratoriebiträde i Ce 11 för öronkliniken,
- 13) klinisk amanuens för barnpsykiatri,
- 14) laboratoriebiträde i Ce 13 för radiofysiska institutionen,
- 15) förändring av två kanslibitradestjänster i Ce 11, varav den ena vid kirurgiska kliniken avdelning I och den andra vid neurologiska kliniken, till kontoristtjänster i Ce 13.

B. Filosofiska fakulteten

- 1) en docent,
- 2) andre assistent för botanik,

- 3) andre amanuens för teoretisk och praktisk filosofi,
- 4) kanslibitråde i Ce 11 för geografi,
- 5) kanslibitråde i Ce 11, gemensamt för litteraturhistoria och nordiska språk,
- 6) universitetslektor i danska språket,
- 7) universitetslektor i norska språket,
- 8) kanslibitråde i Ce 11 med halvtidstjänstgöring för pedagogik och pedagogisk psykologi,
- 9) pedagogisk universitetslektor för romanska språk,
- 10) räkne- och skrivbiträde i Cf 4—Ce 8 för statistik,
- 11) förste amanuens i stället för andre amanuens för tyska språket.

C. G e m e n s a m t

- 1) forskardocent,
- 2) kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8 vid kansliet,
- 3) förändring av tjänsten som akademikamrerare i Ca 29 till tjänst som akademiräntmästare i Ca 31,
- 4) förändring av en kanslibiträdestjänst i Ce 11 vid räntekammaren till tjänst som kontorist i Ce 13.

I den i det föregående omförmälda propositionen nr 91 har Kungl. Maj:t framlagt förslag om inrättande från och med den 1 juli 1957 vid Göteborgs-universitetet av en professur i ortopedi, förenad med överläkarbefattning vid vanförestalten i Göteborg och med överläkaren vid vanförestalten, docenten vid universitetet Erik Alfred Severin såsom förste innehavare.

Departementschefen har härom anfört huvudsakligen följande.

Såsom framgår av det föregående skall tredje etappen av läkarutbildningens omläggning genomföras under nästa budgetår. Denna etapp avser omläggning av undervisningen under det fjärde studieåret, det. s. k. medicin- och kirurgiåret, till vilket jämväl undervisningen i ortopedi är förlagd. I likhet med konsistoriet och kanslern anser jag det därför angeläget, att ämnet ortopedi även vid universitetet i Göteborg blir representerat av en fast företrädare. Förhandlingarna rörande den framtida organisationen av vanförestalden i Göteborg har nu fortskridit så långt, att ett inrättande redan nu av den ifrågasatta professuren — enligt vad jag inhämtat från vederbörande förhandlingskommissionen — icke rimligen kan tänkas föregripa resultatet av dessa förhandlingar. Därest professuren inrättas, kommer utgifterna under universitetets avlöningsanslag att ökas med ett belopp, motsvarande skillnaden mellan professors årslön och nu utgående arvode åt lärare i ortopedi. Med nu gällande grunder för statsbidrag åt vanförestalten kommer emellertid vid bifall till föreliggande förslag statsbidraget åt anstalten att minskas med ett belopp motsvarande utgiftsökningen under universitetets avlöningsanslag. Ett inrättande av professuren kommer sålunda icke att medföra några merkostnader för statsverket.

Med hänsyn till vad jag anfört i det föregående anser jag mig böra tillstyrka, att en professur i ortopedi inrättas vid universitetet från och med nästa budgetår. Med professuren bör förenas överläkarbefattning vid van-

förestalten i Göteborg. Till professurens förste innehavare bör utan tjänstens ledigkungörande utses överläkaren vid vanförestalten, docenten vid universitetet Erik Alfred Severin.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en sammanlagd anslagshöjning med 634 000 kronor, avser därjämte medelsanvisning till automatiska utgiftsökningar och för omreglering av vissa arvoden.

I *motionerna I: 194* och *II: 209* angående professur i sociologi har anförts bland annat följande.

Under slutet av 1940-talet och början av 1950-talet fick sociologien särskilda företrädare i Uppsala och Stockholm samt sedermera även i Lund. I sina petita för budgetåret 1951/52 upptog styrelsen för Göteborgs högskola en professur i sociologi som ett av sina angelägnaste önskemål. Till stöd för sitt äskande återopade den bland annat en av ett hundratal representanter för Göteborgs näringsliv samt dess kulturella och allmänna institutioner kort förut till chefen för ecklesiastikdepartementet ingiven framställning om åtgärder för en professur i sociologi vid Göteborgs högskola. Professuren tillstyrktes också av universitetskanslern men föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Senare gjorda framställningar har rönt samma öde. Även i sina petita för budgetåret 1957/58 har större konsistoriet vid Göteborgs universitet upptagit en professur i sociologi. I underdånigt utlåtande den 10 augusti 1956 över konsistoriets äskanden anförde universitetskanslern, att frågan om ordnandet av sociologiundervisningen vid universitetet krävde viss ytterligare utredning, vilken borde inriktas på en undersökning av möjligheten av en samordning av undervisningen i sociologi vid universitetet och vid socialinstitutet i Göteborg. Sedan universitetet under hand anmodats verkställa denna utredning, inkom större akademiska konsistoriet den 27 oktober 1956 med ett förslag till anordnande av undervisning i sociologi vid universitetet, vilket godkänkts av socialinstitutets styrelse.

Enligt detta förslag skulle innehavaren av professuren i sociologi vid universitetet jämväl vara skyldig att bestrida undervisningen (36 timmar, däruv 24 timmars föreläsningar och 6 dubbeltimmars seminarieövningar) och examination vid socialinstitutet. Professorns undervisningsskyldighet vid universitetet skulle i samband härmed begränsas till att i genomsnitt omfatta tre timmar i stället för eljest för innehavare av professorsbefattning föreskrivna fyra timmar för vecka under läsåret. Socialinstitutet skulle bidra till professors avlöning med 2 000 kronor för år. Socialinstitutets styrelse skulle äga rätt att innan befordringsärende rörande ifrågavarande professur överlämnades till kanslern avgiva yttrande angående de å förslagsrum uppsatta sökandenas lämplighet som lärare i sociologi vid institutet. Förslaget, som i huvudsak överensstämde med vad som redan tillämpats vid Stockholms högskola och socialinstitutet i Stockholm, tillstyrktes av universitetskanslern i underdånigt yttrande den 30 oktober 1956.

Om behovet av en dylik professur torde inga meningsskiljaktigheter råda. Såsom framhålls i större akademiska konsistoriets petita har ett antal vid Göteborgs universitet inskrivna studerande, på grund av att möjligheter till undervisning och forskning i sociologi icke kan erbjudas där-

städes, nödgats förlägga studierna i ämnet till annat lärosäte. Den brist i universitetets organisation, som frånvaron av en sociologiprofessur utgör, framträder starkt mot bakgrunden av det livliga intresse för sociologiska frågor, som finns i Göteborg, och med tanke på de rika möjligheter för sociologisk forskning som staden erbjuder genom sin storlek, sin egenskap av handels- och industricentrum samt sin sociala struktur. Ett uttryck för det lokala intresset för sociologisk forskning är den donation å 90 000 kronor, som på våren 1954 tilldelades Göteborgs högskola enligt ett gåvobrev från enskild donator. Den möjlighet som genom denna donation skapats att under en om ock begränsad tid få till stånd en sociologisk forskningsverksamhet i Göteborg är helt naturligt av synnerligen stort värde.

Enligt vår mening framstår införandet av sociologi som undervisnings- och examensämne i Göteborg såsom en angelägenhet av största vikt. Med hänsyn till ämnets storlek och betydelse bör det företrädas av en lärare i professors ställning. Till hjälp vid undervisning och forskning bör till professuren dessutom knytas en förste assistent. Önskvärt vore att, såsom konsistoriet förordat och kanslern tillstyrkt, jämväl ett kanslibitråde anställdes. I betraktande av den allmänna förstärkning av biträdespersonalen som föreslagits i statsverkspropositionen torde det emellertid kunna därmed anstå för instundande budgetår.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag dels under förevarande punkt i åttonde huvudtiteln, dels ock i ovannämnda proposition nr 91, i vad den avser inrättande från och med nästa budgetår av en professur i ortopedi, förenad med överläkarbefattning vid vanföoreanstalten i Göteborg och med överläkaren därstädes, docenten E. A. Severin såsom förste innehavare.

Vidkommande motionen II: 40 får utskottet framhålla, att goda skäl i och för sig synes tala för inrättandet av en personlig professur i extremitetsskirurgi för docenten E. Moberg. Utskottet är emellertid icke berett att med anledning av det motionsvis gjorda yrkandet tillstyrka att en dylik professur kommer till stånd från och med nästa budgetår.

Beträffande motionerna I: 194 och II: 209 vill utskottet — under erinran om att ämnet sociologi är företrätt av professorer vid Uppsala universitet och Stockholms högskola samt av preceptor vid Lunds universitet — understryka vikten av att jämväl Göteborgs universitet utrustas med en lärostol i ämnet. Den av universitetskanslern förordade samordningen av undervisningen vid universitetet och vid socialinstitutet i Göteborg innebär enligt utskottets mening en från olika synpunkter lämplig och ändamålsenlig anordning. Såsom i motionerna framhålles erbjuder Göteborg rika möjligheter för sociologisk forskning. Utskottet, som likväl icke anser sig böra tillstyrka bifall till motionerna I: 194 och II: 209, förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på den brist i universitetets organisation, som avsaknaden av en sociologiprofessur innebär, och upptager detta spörsmål jämte därmed sammanhängande frågor till förnyat och ingående bedömande.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna II: 40 samt I: 194 och II: 209,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Göteborgs universitet, som föranledes av vad departementschefen under punkten 86 i åttonde huvudtiteln och i propositionen nr 91, avsnitt IV, anförte;

b) godkänna följande avlöningsstat för Göteborgs universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 704 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 221 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 854 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 092 800
	Summa kronor 5 872 500

Särskilda uppbördsmedel

1. Bidrag från Göteborgs stad till avlöande av de kliniska amanuenserna	197 000
2. Bidrag från Göteborgs stad till filosofiska fakulteten	400 000
3. Avkastning från vissa donationsfonder	162 500
4. Studentinskrivnings- och examinationsavgifter samt diverse inkomster	4 000
	Summa kronor 763 500
	Nettoutgift kronor 5 109 000

c) till *Göteborgs universitet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 109 000 kronor.

14:o) **Göteborgs universitet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 176 och 177), vilket innebär en anslagsminskning med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Göteborgs universitet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 298 000 kronor.

15:o) **Göteborgs universitet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 177 och 178), vilket innebär en anslagshöjning med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Göteborgs universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 846 000 kronor.

16:o) **Göteborgs universitet: Nyanskaffning av apparater m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 178), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Göteborgs universitet: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

17:o) **Göteborgs universitet: Bokinköp och bokbindning för medicinska fakultetens bibliotek.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 178 och 179), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Göteborgs universitet: Bokinköp och bokbindning för medicinska fakultetens bibliotek* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

18:o) **Göteborgs universitet: Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid medicinska fakultetens bibliotek.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 179 och 180), vilket innebär en anslagshöjning med 27 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Göteborgs universitet: Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid medicinska fakultetens bibliotek* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 127 000 kronor.

19:o) **Göteborgs universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 180—188), vilket innebär en anslagshöjning med 1 735 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att inredning och utrustning för institutionerna för anatomi och histologi samt nybyggnaden för administration och bibliotek vid Göteborgs universitet må beställas till ett värde av högst 2 000 000 kronor, att gäldas tidigast under budgetåret 1958/59;

b) till *Göteborgs universitet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kronor.

20:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 203 och 204), vilket innebär en anslagshöjning med 130 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 690 000 kronor.

21:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 204 och 205), vilket innebär en anslagshöjning med 70 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 255 000 kronor.

22:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Nyanskaffning av apparater m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 205 och 206), vilket innebär en anslagshöjning med 24 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

23:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Bokinköp och bokbindning för biblioteket.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 206 och 207), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Bokinköp och bokbindning för biblioteket* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

24:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 207—216), vilket innebär en anslagsminskning med 1 224 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att inredning och utrustning för institutionen för virusforskning vid karolinska mediko-kirurgiska institutet må beställas till ett värde av högst 290 000 kronor, att gäldas tidigast under budgetåret 1958/59;

b) till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 567 000 kronor.

25:o) **Bidrag till Stockholms högskola.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 216—242) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Stockholms högskola, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen angiven huvudstat för Stockholms högskola, att tillämpas under budgetåret 1957/58, dels ock till Bidrag till Stockholms högskola för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 10 095 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mogård* (I: 192) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 206), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att en personlig forskningsprofessur i romanska språk för professor *Tilander* inrättas från och med budgetåret 1957/58 samt att med professuren måtte förenas skyldighet att meddela forskningsundervisning samt att i filosofie licentiatexamen i romanska språk examinera de studerande, som därtill anmäler sig;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mogård* (I: 193) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 313), i vilka hemställts, att riksdagen måtte anvisa medel å tillhoppa 161 224 kronor för anställande vid Stockholms högskola fr. o. m. budgetåret 1957/58 av 2 biträdande lärare och 2 förste assistenter samt 1 förste amanuens i matematik, 1 biträdande lärare i teoretisk fysik med mekanik, 1 pedagogisk lektor i litteraturhistoria med poetik, 1 pedagogisk lektor i stället för biträdande lärare samt 1 lektor i engelska språket, ävensom 1 lektor och en tredje amanuens i tyska språket.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 193 och II: 206.

Huvudstatens utgiftssida

Posten till avlöningar är nu uppförd med förslagsvis 6 167 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär beträffande personalorganisationen m. m. huvudsakligen följande:

A. Matematisk-naturvetenskapliga avdelningen

- 1) laborator i stället för en biträdande lärare i matematik,
- 2) två docenter,
- 3) en förste amanuens i stället för en andre amanuens för matematik,
- 4) en förste assistent för matematisk statistik,
- 5) ett kanslibitråde för försäkringsmatematik och matematisk statistik,
- 6) en biträdande lärare i fysik,
- 7) en biträdande lärare i oorganisk och fysikalisk kemi,
- 8) en andre assistent och en förste amanuens för organisk kemi och biokemi,
- 9) en förste amanuens för kvartärgeologi,
- 10) ett laboratoriebiträde i Ce 11 för ämnet mineralogi,
- 11) en kontorist i Ce 13 och ett laboratoriebiträde i högst Ce 13 för Wenner-Grens institut,
- 12) en institutionsvaktmästare i Ce 12 och ett kanslibitråde i Ce 11 för ämnet genetik samt
- 13) höjning av kursanslaget med 700 kronor.

B. Stats- och rättsvetenskapliga avdelningen

- 1) en preceptor i civilrätt.

C. Humanistiska avdelningen

- 1) uppförande å ordinarie stat av den nu för A. G. K. Beijer personliga professuren i teaterhistoria,
- 2) fyra docenter,
- 3) en förste amanuens för romanska språk,
- 4) en andre amanuens för sociologi,
- 5) en andre amanuens för psykologi,
- 6) en förste amanuens för pedagogik,
- 7) en förste amanuens för historia,
- 8) en förste amanuens för litteraturhistoria med poetik,
- 9) en andre assistent och ett räknebiträde i Cf 4—Ce 8 för ämnet statistik,
- 10) en andre assistent för nationalekonomi,

- 11) en förste assistent för kulturgeografi med ekonomisk geografi,
- 12) en pedagogisk lektor i svenska språket,
- 13) en lektor i danska språket,
- 14) en lektor i norska språket,
- 15) en biträdande lärare i engelska språket,
- 16) höjning av kursanslaget med 13 100 kronor, samt
- 17) förändring av en tjänst som expeditivakt i Ca 11 till tjänst som förste expeditivakt i Ca 12.

D. Gemensamt

- 1) en forskardocent,
- 2) förändring av en tjänst som eldare i Ca 11 till reparatör i Ca 12,
- 3) förändring av en kontorsbiträdestjänst i Cf 4—Ce 8 till kanslibiträdestjänst i Ce 11,
- 4) anvisande av 25 000 kronor för tillfällig förstärkning av personalorganisationen vid högskolans avdelnings- och institutionsbibliotek.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning till avlöningar med 902 000 kronor, avser därjämte anvisande av medel till automatiska utgiftsförändringar och till omreglering av vissa arvoden.

Det i *motionerna I: 192* och *II: 206* framställda yrkandet om inrättande av en personlig forskningsprofessur i romanska språk för professorn i romanska språk vid högskolan A. G. Tilander överensstämmer med ett av kanslern framlagt, av departementschefen ej biträtt förslag.

I *motionerna I: 193* och *II: 313* har yrkats att vissa nu från anslaget till Tillfälliga förstärkningsanordningar vid universiteten m. m. avlönade befattningshavare vid högskolan skall uppföras på högskolans stat. Detta yrkande sammanfaller i huvudsak med ett av *högskolans styrelse* framlagt förslag, beträffande vilket *kanslern* anfört, att han ur principiell synpunkt vore tveksam huruvida befattningar vid högskolan, som avlönas från förstärkningsanslaget, borde överföras till högskolans ordinarie budget, innan nu pågående förhandlingar rörande högskolans framtida ställning slutförts. Skulle Kungl. Maj:t likväl finna att så borde ske tillstyrkte kanslern, att avlöningskostnaderna för vissa av nu ifrågavarande befattningar överfördes till högskolans avlöningsanslag. *Departementschefen* har ej funnit sig böra förorda detta förslag.

Posten till omkostnader är i gällande huvudstat uppförd med 968 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit att posten för nästa budgetår uppföres med 979 000 kronor, innebärande en anslagsökning med 11 000 kronor.

Posten till materiel m. m. är nu upptagen med 825 000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt en uppräknig av posten med 50 000 kronor.

Posten till nyanskaffning av apparater m. m. är i gällande huvudstat uppförd med 250 000 kronor.

Departementschefen har förordat att denna post uppföres med oförändrat belopp.

För innevarande budgetår har 2 000 000 kronor anvisats till engångskostnader för byggnadsarbeten.

Departementschefen föreslår att ifrågavarande utgiftspost för nästa budgetår upptages med 2 195 000 kronor och fördelas sålunda:

1. Reparationsarbeten å högskolans kanslibygnad	175 000
2. Nybyggnad för fysiska institutet	1 350 000
3. Tillbyggnad till institutet för organisk-kemisk forskning	650 000
4. Anordnande av panncentral	20 000

Summa kronor 2 195 000

Posten till bidrag till vissa institutioner är nu upptagen med 153 000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt en uppräknig av posten med 25 000 kronor.

Posten till pensioner och livräntor är nu uppförd med 300 000 kronor.

Departementschefen har beräknat att för nästa budgetår under förevarande post erfordras ett belopp av 335 000 kronor, vilket innebär en ökning med 35 000 kronor.

Huvudstatens inkomstsida. Anslagsbehovet.

Högskolans inkomster — utöver statsbidrag och bidrag från Stockholms stad — har av departementschefen beräknats sålunda:

Avkastning från högskolans fonder	520 000
Hyror och arrenden	23 600
Bidrag från enskilt håll	39 200
Diverse inkomster	3 200

Summa kronor 586 000

Såsom av den föregående redogörelsen framgått har huvudstatens utgiftssida beräknats sålunda:

Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	7 069 000
Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	979 000
Materiel m. m.	875 000
Nyanskaffning av apparater m. m.	250 000
Engångskostnader för byggnadsarbeten	2 195 000
Bidrag till vissa institutioner	178 000
Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	335 000
	Summa kronor 11 881 000

Departementschefen har i detta sammanhang anfört följande.

Anslagssumman skulle vid bifall till vad jag föreslagit komma att uppgå till (11 881 000 — 586 000 =) 11 295 000 kronor, varav Stockholms stads bidrag utgör maximibeloppet 1 200 000 kronor och statens bidrag återstoden eller 10 095 000 kronor. Förslagsanslaget till Bidrag till Stockholms högskola bör alltså för nästa budgetår uppföras med sistnämnda belopp, vilket innebär en anslagshöjning med 1 195 000 kronor.

Utskottet

Kungl. Maj:t har föreslagit en höjning av anslaget till Bidrag till Stockholms högskola med 1 195 000 kronor, varigenom från och med nästa budgetår åstadkommes en icke oväsentlig fortsatt förstärkning av högskolans personella och materiella resurser. Utskottet tillstyrker bifall till de av Kungl. Maj:t i sådant avseende nu gjorda äskandena.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har departementschefen icke ansett sig kunna biträda ett av högskolemyndigheterna och kanslern ånyo framfört förslag om inrättande av en personlig forskningsprofessur i romanska språk för professorn vid högskolan H. G. Tilander. I motionerna I: 192 och II: 206 har yrkats, att riksdagen måtte besluta inrättande från och med den 1 juli 1957 av ifrågavarande professur. Även om vissa skäl tala för att Tilander erhåller en forskningsprofessur är utskottet likväl icke berett att tillstyrka bifall till ifrågavarande motioner.

Utskottet anser sig icke heller böra biträda det i motionerna I: 193 och II: 313 framställda yrkandet om att vissa nu från anslaget till tillfälliga förstärkningsanordningar vid universiteten m. m. avlönade befattningar skulle från och med nästa budgetår överföras till högskolans stat. Utskottet vill emellertid i anledning av vad i dessa motioner anförts erinra om att utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1954: 137 framhållit nödvändigheten av att Stockholms högskola inom rimlig tid komme i paritet med universiteten i Uppsala och Lund. Utskottet anser sig böra understryka detta uttalande.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:192 och II:206 samt I:193 och II:313,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Stockholms högskola, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande huvudstat för Stockholms högskola, att tillämpas under budgetåret 1957/58:

H u v u d s t a t

Utgifter

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	7 069 000
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	979 000
3. Materiel m. m.	875 000
4. Nyanskaffning av apparater m. m.	250 000
5. Engångskostnader för byggnadsarbeten ...	2 195 000
6. Bidrag till vissa institutioner	178 000
7. Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	335 000
	Summa kronor 11 881 000

Inkomster

1. Avkastning från högskolans fonder	520 000
2. Hyror och arrenden	23 600
3. Bidrag från enskilt håll	39 200
4. Diverse inkomster	3 200
5. Bidrag från Stockholms stad	1 200 000
6. Bidrag från staten	10 095 000
	Summa kronor 11 881 000

d) till *Bidrag till Stockholms högskola* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 10 095 000 kronor.

26:o) **Bidrag till anordnande av en internationell engelskspråkig kurs vid Stockholms högskola.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 243), vilket innebär en anslagshöjning med 8 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av en internationell engelskspråkig kurs vid Stockholms högskola* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 kronor.

27:o) **Ersättning för vissa till Stockholms högskola upplåtna lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 243 och 244), vilket innebär en anslagshöjning med 23 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa till Stockholms högskola upplåtna lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 48 000 kronor.

28:o) **Ersättning för viss tomträttsavgäld till Stockholms stad.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 244), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för viss tomträttsavgäld till Stockholms stad* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 118 000 kronor.

29:o) **Tillfälliga förstärkningsanordningar vid universiteten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 245—247), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga förstärkningsanordningar vid universiteten m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

30:o) **Tandläkarhögskolan i Stockholm: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 104, s. 247—254) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga av departementschefen angivna ändringar i personalförteckningen för tandläkarhögskolan i Stockholm, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för tandläkarhögskolan i Stockholm, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Tandläkarhögskolan i Stockholm: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 042 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström m. fl.* (I: 122) och den andra inom andra kammaren av herr *Braconier* (II: 131), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta om inrättande av laboratoriefattningar i farmakologi vid tandläkarhögskolorna i Stockholm och Malmö och därav föranledda, i motionerna angivna ändringar i fråga om laboratoriebiträden respektive årliga materielanslag och nu engångsanslag för erforderlig utrustning.

Beträffande motiveringen för det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionen I: 122.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag innebär be-
träffande personalorganisationen m. m. huvudsakligen följande.

Utbyggnaden av tandläkarinstitutet i Umeå:

- 1) fyra laboratorer i Ca 34 (en i ett vart av ämnena karieslära, proteslära, tandkirurgi, barntandvård),
- 2) sju avdelningstandläkare i Ce 24 (en i ett vart av ämnena karieslära, proteslära, tandkirurgi, pulpa- och rotbehandling, odontologisk ortopedi, dental röntgendiagnostik samt en vid mottagningsavdelningen),
- 3) sju assistenter (en i karieslära, en i tandkirurgi och en i bettanalys under hela budgetåret; en i karieslära, två i proteslära och en i barn-
tandvård från och med den 1 januari 1958),
- 4) fem förste amanuenser (en i pulpa- och rotbehandling, en i dental rönt-
gendiagnostik och en i allmän patologi under hela budgetåret; en i
tandkirurgi och en i odontologisk ortopedi från och med den 1 januari
1958),
- 5) en tredje amanuens i intern medicin,
- 6) arvoden till kursgivare i allmän patologi, allmän kirurgi, intern
medicin och tandhistopatologi,
- 7) en avdelningssköterska (operationssköterska) i Ce 14,
- 8) två avdelningstandsköterskor i Ce 13,
- 9) tre kontrollbiträden i Ce 10,
- 10) sexton tandsköterskor i Ce 10 (varav fyra först från och med den 1
januari 1958),
- 11) två tandtekniker i Ce 18,
- 12) tre tandtekniker i Ce 12,
- 13) fyra laboratoriebiträden i Ce 11 för de vetenskapliga laboratorierna
(varav ett först från och med den 1 januari 1958),
- 14) ett röntgenbiträde i Ce 11,
- 15) ett kanslibitråde i Ce 11,
- 16) ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång,
- 17) en hantverkare i Ce 12,
- 18) förändring av tre tjänster som laboratoriebiträden i Ce 11 till tjänster
som tandtekniker i Ce 12,
- 19) medelsanvisning för tillsyn över kliniklokaler och städning samt för
tillfälliga arbetskrafter, vikariatsersättningar m. m.,
- 20) arvoden för den teoretiska undervisningen vid tandsköterskeskolan,
- 21) arvode åt föreståndare för odontologiska biblioteket;

Vissa befattningar m. m. vid tandläkarhögskolan
i Stockholm:

- 22) ett laboratoriebiträde i Ce 11 för seminarieundervisningen,
- 23) en avdelningstandläkare i Ce 24 vid avdelningen för dental röntgen-
diagnostik,

- 24) förändring av sex tjänster som laboratoriebiträden i Ce 11 till tjänster som tandtekniker i Ce 12,
- 25) förändring av två tjänster som kontorsbiträden i reglerad befordringsgång till tjänster som kontorister i Ce 13.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning med 881 000 kronor, avser därjämte anvisande av medel till automatiska utgiftsändringar och till omreglering av vissa arvoden.

I *motionerna I: 122* och *II: 131* har bland annat erinrats om att i betänkandet rörande den prekliniska tandläkarutbildningens ordnande (SOU 1951: 50) föreslogs inrättandet av laboratoriefattningar i flera av de teoretiskt-medicinska ämnena, däribland farmakologi, i Stockholm och Malmö. I yttrande den 15 oktober 1952 över betänkandet anförde kanslern för rikets universitet bland annat att det för tandläkarhögskolans verksamhet i främsta rummet vore av betydelse att ämnet odontologisk farmakologi finge företrädare i laboratoriefattning. Kanslern hemställde därför, att vid envar av tandläkarhögskolorna i Stockholm och Malmö från och med budgetåret 1953/54 måtte inrättas en dylik tjänst.

Kanslern har sedermera i sina åren 1952—1956 avgivna riksdagspetitioner upprepat framställning härom.

Utskottet tillstyrker bifall till vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit.

Med anledning av *motionerna I: 122* och *II: 131* får utskottet erinra om att utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1955: 148 framhöll bland annat, att avsaknaden av laboratoriefattningar i farmakologi vid tandläkarhögskolorna i den av departementschefen år 1955 framlagda organisationsplanen för den prekliniska tandläkarutbildningens ordnande enligt utskottets mening utgjorde en allvarlig brist i denna organisation. I 1956 års åttonde huvudtitel föreslog departementschefen inrättande av en biträdande lärarfattning i nämnda ämne vid Stockholmshögskolan och att vid Malmöhögskolan en av de förefintliga biträdande lärarfattningarna finge utbytas mot en motsvarande befattning i odontologisk farmakologi, därest vederbörande universitets- och högskolemyndigheter ansåge en dylik anordning ägnad att bättre tillgodose undervisningens krav och förutsättningar härför i övrigt föreläge. I sitt utlåtande 1956: 78 (punkten 30) anförde utskottet, som icke ville motsätta sig bifall till vad departementschefen sålunda förordat, att det först framdeles, sedan närmare erfarenheter vunnits, kunde bedömas huruvida nämnda anordning skulle visa sig ändamålsenlig.

Kanslern för rikets universitet har i sina anslagsäskanden beträffande tandläkarhögskolorna för budgetåret 1957/58 ånyo begärt att omförmälda

laboraturer måtte komma till stånd. Kungl. Maj:t har icke för riksdagen framlagt förslag i enlighet härmed.

Enligt utskottets mening synas starka skäl tala för att den prekliniska tandläkarutbildningen förstärkes genom inrättandet vid tandläkarhögskolorna av laboraturer i odontologisk farmakologi. Denna fråga torde ånyo böra av Kungl. Maj:t upptagas till allvarligt övervägande. Utskottet, som utgår från att så kommer att äga rum, anser sig vid sådant förhållande icke böra biträda de nu i ämnet väckta motionerna. Utskottet förordar emellertid, att riksdagen med anledning av motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet sålunda i ämnet anfört.

Utskottet hemställer alltså,

- I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag,
- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för tandläkarhögskolan i Stockholm, som föranledes av vad departementschefen anfört;
  - b) godkänna följande avlöningsstat för tandläkarhögskolan i Stockholm, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	769 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 024 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 583 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	666 000
<u>Summa kronor</u>	<u>4 042 000</u>

c) till *Tandläkarhögskolan i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 042 000 kronor;

II. att riksdagen må, med anledning av motionerna I: 122 och II: 131, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört angående inrättande vid tandläkarhögskolorna i Stockholm och Malmö av laboratorbefattningar i odontologisk farmakologi.

31:o) **Tandläkarhögskolan i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 254—257), vilket innebär en anslagshöjning med 148 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 897 500 kronor.

32:o) **Tandläkarhögskolan i Stockholm: Bokinköp och bokbindning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 258), vilket innebär en anslagshöjning med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Stockholm: Bokinköp och bokbindning m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 27 000 kronor.

33:o) **Tandläkarhögskolan i Stockholm: Nyanskaffning och underhåll av utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 258), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Stockholm: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kronor.

34:o) **Tandläkarhögskolan i Stockholm: Utrustning av en odontologisk högskoleklinik i Umeå.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 259), vilket innebär en anslagsminskning med 609 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Stockholm: Utrustning av en odontologisk högskoleklinik i Umeå* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 548 500 kronor.

35:o) **Tandläkarhögskolan i Malmö: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 259—262) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för tandläkarhögskolan i Malmö, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Tandläkarhögskolan i Malmö: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 798 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Huss m. fl.* (I: 34) och den andra inom andra kammaren av fröken *Karlsson m. fl.* (II: 36), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att laboratorsbefattningen i barntandvård vid tandläkarhögskolan i Malmö från och med den 1 juli 1957 omändras till professur i ämnet.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag innebär beträffande personalorganisationen m. m. huvudsakligen följande.

- 1) ett kontrollbiträde i Ce 10 vid allmänna mottagningen,
- 2) en förste amanuens vid avdelningen för tandkirurgi,
- 3) en förste amanuens vid avdelningen för bettanalys med parodontoprotetik,
- 4) en hantverkare (dentalreparatör) i Ce 12,
- 5) arvode åt narkosläkare,
- 6) uppflyttning av en tjänst som reparatör från Ce 12 till Ce 13,
- 7) förändring av fem tjänster som laboratoriebiträden i Ce 11 till tjänster som tandtekniker i Ce 12,
- 8) förändring av en kanslibitrådestjänst i Ce 11 till kontoristtjänst i Ce 13,
- 9) förändring av tre tjänster som kontorsbiträden i reglerad befordringsgång till tjänster som kontorister i Ce 13.

Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning med 194 000 kronor, avser därjämte medelsanvisning till automatiska utgiftsökningar och för omreglering av vissa arvoden.

Det i *motionerna I: 34 och II: 36* framställda yrkandet om förändring av laboratorsbefattningen i barntandvård till professur i ämnet överensstämmer med ett av universitetskanslern ånyo framställt förslag, vilket departementschefen icke heller i år funnit sig kunna biträda. Till stöd för detta yrkande har anförts bland annat följande.

Med hänvisning till den bestämda mening som riksdagen två gånger har uttryckt om önskvärdheten av att en professur i barntandvård inrättas vid tandläkarhögskolan i Malmö har det väckt stark förvåning, att Kungl. Maj:t ej heller i år framlagt förslag i ärendet. I tidigare motioner har skälen för den föreslagna ändringen utförligt redovisats. Vi vill emellertid här ytterligare understryka den betydelse som en utökning av undervisningen i barntandvård har för kampen mot karies, vår vanligaste folksjukdom, där utvidgad forskning kan ge viktiga rön. Genom att icke bevilja det blygsamma belopp som krävs för den föreslagna ändringen riskerar Sverige att komma i en undantagsställning på barntandvårdens område. Här kan erinras om att det exempelvis i Norge finns en professur i barntandvård sedan ett kvartsekel tillbaka.

Den föreslagna organisatoriska ändringen kräver för budgetåret 1957/58 ett ökat löneanslag som utgör skillnaden mellan professorslön och laboratorslön jämte befattningsarvode som självständig laborator, inalles 7 152 kronor, medan ändringen ej kräver några utgiftsökningar för personal, utrustning eller material.

Utskottet får beträffande det i *motionerna I: 34 och II: 36* gjorda yrkandet framhålla följande. Vid både 1955 och 1956 års riksdagar har utskottet haft att taga ställning till motionsvis framställda förslag angående omändring av laboratorsbefattningen i barntandvård vid tandläkarhögskolan i Malmö till en professur i ämnet, med den nuvarande laboratorn i barn-

tandvård vid högskolan A. E. Syrrist — som av för ändamålet särskilt tillkallade sakkunniga befunnits kompetent till professur i barntandvård — såsom förste innehavare av den ifrågasatta professuren. I sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956: 78, punkten 35, anförde utskottet, att det syntes utskottet angeläget, att omförmälda laboratorbefattning omändrades till professur, varigenom Malmöhögskolan skulle erhålla en önskvärd förstärkning på det viktiga område, som barntandvården representerade. Utskottet förutsatte, att förslag i ämnet komme att föreläggas 1957 års riksdag. Riksdagen, som godkände utskottets ifrågavarande uttalande, beslöt i enlighet med utskottets därom gjorda hemställan att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anförde.

Ehuru utskottet i fjol så starkt underströk önskvärdheten av att förslag om inrättande av ifrågavarande professur förelades innevarande års riksdag, har Kungl. Maj:t icke hos riksdagen gjort framställning därom.

Utskottet, som vidhåller sin tidigare i ärendet intagna ståndpunkt, vill betona att förevarande fråga enligt utskottets mening bör vinna sin lösning vid nästa års riksdag. Vid sådant förhållande torde motionerna I: 34 och II:36 icke böra till någon annan riksdagens åtgärd föranleda än att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i anledning av motionerna anförde.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för tandläkarhögskolan i Malmö, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	299 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	804 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 228 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	467 000
	Summa kronor 2 798 000

b) till *Tandläkarhögskolan i Malmö*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 798 000 kronor.

c) i anledning av motionerna I: 34 och II: 36 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kännä vad utskottet anfört.

36:o) **Tandläkarhögskolan i Malmö: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 262—264), vilket innebär en anslagshöjning med 34 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Malmö: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 607 300 kronor.

37:o) **Tandläkarhögskolan i Malmö: Bokinköp och bokbindning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 264 och 265), vilket innebär en anslagshöjning med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Malmö: Bokinköp och bokbindning m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

38:o) **Tandläkarhögskolan i Malmö: Nyanskaffning och underhåll av utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 265), vilket innebär en anslagshöjning med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Malmö: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

39:o) **Tandläkarhögskolan i Malmö: Utrustning av vissa lokaler m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 265—267), vilket innebär en anslagsminskning med 332 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolan i Malmö: Utrustning av vissa lokaler m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kronor.

40:o) **Tandläkarhögskolorna: Bidrag till elever för anskaffande av instrument.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 267), vilket innebär en anslagsminskning med 109 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolorna: Bidrag till elever för anskaffande av instrument* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 128 000 kronor.

41:o) **Tandläkarhögskolorna: Anskaffning av undervisningsinstrument m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 267 och 268) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolorna: Anskaffning av undervisningsinstrument m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 288 000 kronor.

42:o) **Tandläkarhögskolorna: Bidrag till driften av amanuenskliniker.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 268), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tandläkarhögskolorna: Bidrag till driften av amanuenskliniker* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

43:o) **Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor.** Kungl. Maj:t har (punkt 117, s. 268—272) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 209 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 44 000 kronor. Höjningen betingas i huvudsak av att Stockholms stad föreslås skola från och med nästa budgetår erhålla årligt statsbidrag för tandsköterskeutbildningen vid Eastmaninstitutet med belopp motsvarande arvode åt kursföreståndare, avlöning åt en instruktionssköterska i 15 lönegraden, en tandsköterska i 8 lönegraden, timarvoden åt föreläsare, kostnader för arbetsmateriel samt vikariatskostnader. Det årliga statsbidragsbeloppet har beräknats till högst 30 000 kronor vid oförändrat kostnadsläge.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 209 000 kronor.

44:o) **Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 272 och 273), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 28 500 kronor.

45:o) **Gemensamma universitetsändamål: Kurser i krigskirurgi m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 273), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Kurser i krigskirurgi m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 7 500 kronor.

46:o) **Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 273 och 274), vilket innebär en anslagshöjning med 22 000 kronor, hemställer utskottet.

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

47:o) **Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 281), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

48:o) **Gemensamma universitetsändamål: Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier.** Kungl. Maj:t har (punkt 123, s. 282 och 283) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 680 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mogård m. fl.* (I:187) och den andra inom andra kammaren av herr *Regnéll m. fl.* (II:163), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte besluta att under åttonde huvudtiteln till *Gemensamma universitetsändamål: Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier* för budgetåret 1957/58 anvisa ett med 1 700 000 kronor förhöjt reservationsanslag av 3 380 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 680 000 kronor. Ur anslaget utgår enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser (se statsliggaren s. 580 f.) dels licentiand- och doktorandstipendier för främjande av högre vetenskapliga studier vid universiteten, karolinska mediko-

kirurgiska institutet och Stockholms högskola, dels ock stipendier för främjande av högre odontologiska och farmaceutiska studier vid tandläkarhögskolorna respektive farmaceutiska institutet. Sistnämnda stipendier och licentandstipendierna utgår med 3 000 kronor för stipendieår samt doktorandstipendierna med 6 000 kronor för stipendieår. Antalet licentandstipendier vid universiteten, karolinska institutet och Stockholms högskola utgör nu 144 och antalet doktorandstipendier 204 samt antalet stipendier vid tandläkarhögskolorna och farmaceutiska institutet 7 respektive 1.

Av högskolemyndigheterna och universitetskanslern samt Sveriges förenade studentkårer och Sveriges akademikers centralorganisation gjorda framställningar om utökning av antalet stipendier och uppräknig av stipendiebeloppen har ej biträts av *departementschefen*, som anfört följande.

De föreliggande förslagen innebär samtliga en betydande ökning av det nuvarande antalet stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier och därjämte en icke oväsentlig höjning av stipendiebeloppen. Ett förverkligande av kanslerns förslag skulle exempelvis medföra en kostnadsökning å sammanlagt 813 000 kronor. För egen del är jag väl medveten om betydelsen av här ifrågavarande stipendiering. Då emellertid frågan om forskarrekryteringen över huvud taget — enligt vad jag inhämtat — för närvarande är föremål för utredning inom 1955 års universitetsutredning och då här avsedda stipendier kommer att behandlas i nämnda större sammanhang, är jag icke nu beredd förorda några åtgärder på förevarande område. Jag föreslår därför, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. 1 680 000 kronor.

Den i *motionerna I: 187* och *II: 163* påyrkade höjningen av förevarande anslag med 1 700 000 kronor betingas av förslag om inrättande av ytterligare 141 licentandstipendier och 147 doktorandstipendier samt om höjning av licentandstipendierna till 3 700 kronor och av doktorandstipendierna till 7 400 kronor. Beträffande motiveringen för dessa yrkanden torde få hänvisas till motion *II: 163*.

Utskottet, som liksom departementschefen vill understryka betydelsen av ifrågavarande stipendiering, finner det angeläget att en successiv ökning av antalet stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier kommer till stånd. Utskottet förutsätter, att det förslag i ämnet, som är att förvänta från 1955 års universitetsutredning, snart skall göra det möjligt för statsmakterna att taga ställning till samtliga med berörda problem sammanhängande frågor. Vid sådant förhållande är utskottet icke nu berett att tillstyrka bifall till *motionerna I: 187* och *II: 163*, såvitt här är i fråga, utan ansluter sig till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 187 och II: 163, såvitt här är i fråga, till *Gemensamma universitetsändamål: Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 680 000 kronor.

49:o) **Gemensamma universitetsändamål: Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 283 och 284), vilket innebär en anslagshöjning med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

50:o) **Gemensamma universitetsändamål: Gästföreläsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 284), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Gästföreläsningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

51:o) **Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till främjande av medicinsk forskning vid universiteten m. fl. läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 285), vilket innebär en anslagshöjning med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Bidrag till främjande av medicinsk forskning vid universiteten m. fl. läroanstalter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 721 000 kronor.

52:o) **Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 288), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

53:o) **Gemensamma universitetsändamål: Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 288 och 289), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gemensamma universitetsändamål: Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

54:o) **Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 130, s. 289) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 280) och den andra inom kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.* (II: 308), i vilka hemställts, att riksdagen ville besluta att till Stockholms högskolors rektorskonvent såsom bidrag till den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor bevilja ett årligt reservationsanslag å 15 000 kronor, avsett att fördelas med 3 000 kronor till Stockholms studentsångarförbund, 9 000 kronor till Stockholms akademiska orkesterförening och 3 000 kronor till Akademiska kören.

Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår. Ett av *Stockholms högskolors rektorskonvent* framställt, av *statskontoret* avstyrkt förslag om medelsanvisning å 15 000 kronor till understödjande av den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor har departementschefen förklarar sig icke vara beredd att tillstyrka.

I *motionerna I: 280* och *II: 308* har anförts bland annat följande.

Det akademiska musiklivet i Stockholm, som i första hand uppbares av Stockholms studentsångarförbund, Stockholms akademiska orkesterförening och Akademiska kören, har sedan många år arbetat under synnerligen bekymmersamma ekonomiska förhållanden. Medan vid de båda äldsta statsuniversiteterna i Uppsala och Lund betydande statsanslag stå till förfogande för att tillförsäkra den akademiska musikverksamheten högt kvalificerad konstnärlig ledning samt erforderliga instrument, noter, lokaler, vaktmästarbiträde etc., har motsvarande verksamhet i Stockholm fått draga sig fram genom årsavgifter från deltagande studenter samt sporadiskt utgående mindre belopp från högskolor och studentkårer.

Med anledning av dessa missförhållanden väcktes redan vid 1952 års riksdag två likalydande motioner av herr *Wistrand m. fl.* (I: 33) och herr *Sundström* (II: 32) om ett årligt statsanslag å 25 000 kronor för uppehållande av den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor genom ovannämnda musikaliska sammanslutningar. Statsutskottet (utl. nr 8/1952, s. 160) anförde följande.

Utskottet, som icke underskattar betydelsen av den uppgift de ovan nämnda musikaliska sammanslutningarna ha att fylla icke blott inom

det akademiska livet utan även inom samhällslivet i övrigt, har likväl icke funnit sig böra tillstyrka bifall till de ifrågasvarande motionerna. Utskottet vill ifrågasätta huruvida icke Stockholms högskolors rektorskonvent borde i första hand till prövning upptaga frågan om en fastare organisatorisk ledning av sammanslutningarnas verksamhet.

Riksdagen avslög motionerna i enlighet med statsutskottets hemställan.

Statsutskottets utlåtande föranledde rektorskonventet att år 1954 tillsätta en inspector musices med uppgift att övervaka och samordna den akademiska musikverksamheten i Stockholm. För att råda bot för det akuta ekonomiska nödläget för berörda musiksammanslutningar utverkades kort därefter ett anslag å 15 000 kronor ur Konung Gustaf VI Adolfs 70-årsfond för svensk kultur. Dessa medel äro numera förbrukade och ytterligare anslag från kungafonden kan icke påräknas.

I sina petita för budgetåret 1956/57 hemställde rektorskonventet om ett reservationsanslag för den berörda akademiska musikverksamheten med 18 200 kronor, vilket belopp sedermera i yttrande av kanslern för rikets universitet beräknades till 15 000 kronor. I 1956 års statsverksproposition upptogs emellertid intet anslag för ändamålet.

I detta läge väcktes vid 1956 års riksdag två likalydande motioner av herr Sandler m. fl. (I: 99) och herr Sundström m. fl. (II: 111) om ett reservationsanslag å 15 000 kronor, avsett att fördelas med 3 000 kronor till Stockholms studentsångarförbund, 9 000 kronor till Stockholms akademiska orkesterförening och 3 000 kronor till Akademiska kören.

I utlåtande över motionerna anförde statsutskottet (utl. nr 78/1956, s. 65) följande.

Utskottet, som i anledning av motionerna I: 99 och II:111 velat vitsorda betydelsen av den uppgift de ovannämnda musikaliska sammanslutningarna ha att fylla icke blott inom det akademiska livet utan även inom samhällslivet i övrigt, har likväl icke funnit sig böra tillstyrka bifall till de ifrågasvarande motionerna. Utskottet vill emellertid ifrågasätta huruvida icke visst bidrag till ändamålet lämpligen kan ställas till förfogande ur lotterimedelsfonden.

Riksdagen avslög motionerna i enlighet med utskottets hemställan.

I överensstämmelse med statsutskottets rekommendation hemställde rektorskonventet härefter i en den 22 maj 1956 dagtecknad underdånig skrivelse, att Kungl. Maj:t måtte ur lotterimedelsfonden för budgetåret 1956/57 åt rektorskonventet anvisa 15 000 kronor till fördelning med förut angivna belopp mellan de ifrågasvarande musiksammanslutningarna. I beslut den 29 juni 1956 ansåg sig emellertid Kungl. Maj:t icke kunna bifalla ansökningen. Utgången kan antagas hava berott på att Kungl. Maj:t funnit anslag för ett konstant universitetsändamål av ifrågasvarande slag icke lämpligen böra beviljas av lotterimedel.

Bland rektorskonventets petita för budgetåret 1957/58 upptogs på nytt en anslagsbegäran å 15 000 kronor. I 1957 års statsverksproposition har emellertid herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet förklarat sig icke vara beredd tillstyrka att medel för nästa budgetår anvisas till musikverksamheten vid Stockholms högskolor (åttonde huvudtiteln, s. 289).

Såsom framgår av den nu lämnade redogörelsen har riksdagen redan vid två tillfällen vitsordat vikten ur samhällelig synpunkt av att de ifråga-

varande musiksammanslutningarnas verksamhet upprätthålles. Huru än den förestående utredningen om en universitetsbildning i huvudstaden må utfalla, synes det vara av största betydelse att icke nu spoliera de ansatser till en för Stockholms studenter gemensam musikinstitution, som redan genom uppoffrande arbete från enskilda förefinnas. Under den tid som fått förrinna medan statsmakterna sökt bestämma sig för den rätta budgettekniska formen för understöd åt Stockholms akademiska musikliv, har också sammanslutningarnas ekonomi ytterligare allvarligt förvärrats. Från högskolornas sida har dessutom tveksamhet förspotts rörande möjligheterna att ur för andra ändamål tillgängliga medel fortfarande stödja verksamheten ens med mindre belopp. För att säkerställa verksamhetens fortsättande kräves därför oundgängligen ett anslag från det allmänna av åtminstone den begränsade omfattning, varom här är fråga.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag.

Med anledning av motionerna I: 280 och II: 308 angående bidrag till den akademiska musikverksamheten vid Stockholms högskolor får utskottet erinra därom, att utskottet senast vid 1956 års riksdag hade att taga ställning till motionsvis framställda yrkanden av samma innebörd som de nu föreliggande. I sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956: 78 avstyrkte utskottet bifall till de vid fjolårets riksdag väckta motionerna. Samtidigt vitsordade emellertid utskottet betydelsen av den uppgift de ifrågavarande musikaliska sammanslutningarna hade att fylla icke blott inom det akademiska livet utan även inom samhällslivet i övrigt.

Utskottet, som icke är berett att biträda det i motionerna I: 280 och II: 308 nu gjorda yrkandet, får — med hänvisning till vad utskottet sålunda tidigare anfört — framhålla att utskottet finner goda skäl tala för att av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel ett belopp anvisas som stöd för den musikverksamhet, varom här är fråga.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 280 och II: 308, till *Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

55:o) **Rasbiologiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, s. 289 och 290), vilket innebär en anslagshöjning med 4 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för rasbiologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman	27 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	75 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 000
	Summa kronor 132 300

b) till *Rasbiologiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 132 300 kronor.

56:o) **Rasbiologiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 290 och 291), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rasbiologiska institutet*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

57:o) **Rasbiologiska institutet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 291), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rasbiologiska institutet*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 31 100 kronor.

58:o) **Farmaceutiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 291—294), vilket innebär en anslagshöjning med 53 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för farmaceutiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	139 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	108 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	256 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	119 600
	Summa kronor 625 000

Särskilda uppbördsmedel

Avkastning av donationsfond	7 000

Nettoutgift kronor 618 000

b) till *Farmaceutiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 618 000 kronor.

59:o) **Farmaceutiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 294), vilket innebär en anslagshöjning med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 57 100 kronor.

60:o) **Farmaceutiska institutet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 294 och 295), vilket innebär en anslagshöjning med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet: Materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 92 500 kronor.

61:o) **Farmaceutiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 295), vilket innebär en anslagsminskning med 70 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Farmaceutiska institutet: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

62:o) **Ortnamnskommissionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 296 och 297), vilket innebär en anslagshöjning med 5 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för ortnamnskommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	107 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	31 100
	Summa kronor 142 200

b) till *Ortnamnskommissionen: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 142 200 kronor.

63:o) **Ortnamnskommissionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 297 och 298), vilket innebär en anslagshöjning med 4 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ortnamnskommissionen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 21 800 kronor.

64:o) **Ortnamnskommissionen: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 298 och 299), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ortnamnskommissionen: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 41 000 kronor.

65:o) **Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, s. 299), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

66:o) **Landsmålsarkiven: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 300), vilket innebär en anslagshöjning med 13 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för landsmålsarkiven, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	7 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	248 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	76 600
	Summa kronor 332 500

b) till *Landsmålsarkiven: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 332 500 kronor.

67:o) **Landsmålsarkiven: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 301), vilket innebär en anslagshöjning med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsmålsarkiven: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 22 800 kronor.

68:o) **Landsmålsarkiven: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 301 och 302), vilket innebär en anslagsminskning med 15 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsmålsarkiven: Insamling och bearbetning av vetenskapligt material* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 77 500 kronor.

69:o) **Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 302 och 303), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 26 300 kronor.

70:o) **Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 303 och 304), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

71:o) **Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 305—310), vilket innebär en anslagshöjning med 61 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 737 000 kronor.

72:o) **Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 311), vilket innebär en anslagshöjning med 32 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 42 000 kronor.

73:o) **Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 311), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

74:o) **Garantilånenämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, s. 311 och 312), vilket innebär en anslagshöjning med 4 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för garantilånenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 100
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	36 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 600
	Summa kronor 62 900

b) till *Garantilånenämnden: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 62 900 kronor.

75:o) **Garantilånenämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 312), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garantilånenämnden: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

76:o) **Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, s. 313), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

77:o) **Kostnader för avskrivning av studielån med statlig kreditgaranti till studenter m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 313 och 314), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för avskrivning av studielån med statlig kreditgaranti till studenter m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

78:o) **Bidrag till inventarier i studentbostadshus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 154, s. 314 och 315), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till inventarier i studentbostadshus* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

79:o) **Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 315), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redigering av ett register över vissa licentiat- och doktorsavhandlingar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 2 200 kronor.

80:o) **Bidrag till anordnande av praktisk-pedagogiska utbildningskurser för blivande läroverkslärare m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156, s. 315 och 316), vilket innebär en anslagshöjning med 2 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av praktisk-pedagogiska utbildningskurser för blivande läroverkslärare m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 42 000 kronor.

81:o) **Kurser för utbildande av laboratoriebiträden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 316—318), vilket innebär en anslagshöjning med 18 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för utbildande av laboratoriebiträden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 54 700 kronor.

Uppskjutna frågor

82: o) Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under följande punkter, nämligen

punkten 72: Universitetskanslersämbetet: Avlöningar,

punkten 73: Universitetskanslersämbetet: Omkostnader,

punkten 93: Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar,

punkten 121: Gemensamma universitetsändamål: Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter, samt

punkten 127: Gemensamma universitetsändamål: Klinisk forskning

avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 2 april 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Gillström, Näsström, Hesselbom, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Einar Persson, Sundelin, Birger Andersson, Thun, Holmqvist, Nils Theodor Larsson, Jacobsson och Arrhén; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Thapper, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm, Widén, Nilsson i Göingegården, fröken Olsson, herr Blidfors, fröken Vinge, herrar Arvidson, Heckscher och Helén.

Reservationer

1) vid punkten 1 (Uppsala universitet: Avlöningar) av herrar *Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Arrhén*, fröken *Elmén*, herrar *Widén, Nilsson* i Göingegården, *Blidfors*, fröken *Vinge*, herrar *Heckscher* och *Helén*, vilka ansett att utskottet bort ansluta sig till vad i motionerna I: 35 och II: 37 föreslagits samt att därför utskottets yttrande och hemställan från och med det stycke, som på s. 10 börjar med »Utskottet, som», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet har i sitt utlåtande den 19 mars 1957 (nr 50, punkt 9) tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts förslag beträffande omförmälda centralkatalogisering. Utskottet har däremot icke i vad avser universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund blivit övertygat om lämpligheten av att utan avvaktan på de vid dessa bibliotek igångsatta organisationsundersökningarnas resul-

tat, vilka torde föreligga inom den närmaste tiden, vidtaga de av departementschefen från och med den 1 april 1958 förordade personalindragningarna. Enligt utskottets mening torde det knappast låta sig göra att för närvarande bedöma vilken lättnad i arbetsbelastningen för universitetsbiblioteken som centralkatalogiseringen kan komma att medföra. Försiktigheten synes därför bjuda att icke besluta en reduktion av universitetsbibliotekens personal, särskilt som dessa bibliotek — så vitt utskottet har sig bekant — redan nu äro starkt arbetstyngda. Dessutom torde man böra räkna med de ökade krav på universitetsbibliotekens kapacitet som den successiva stegringen av antalet universitetslärare och studerande kommer att medföra. Utskottet finner det icke välbetänkt att i detta osäkra läge biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag utan ansluter sig till det motionsvis framställda yrkandet. Utskottet tillstyrker alltså under denna punkt bifall till motionerna I: 35 och II: 37 i vad de avse universitetsbiblioteket i Uppsala och vilka innebära en anslagshöjning av 6 000 kronor. Utskottet återkommer i det följande till motsvarande fråga beträffande universitetsbiblioteket i Lund.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört och med tillstyrkande i övrigt av Kungl. Maj:ts i det föregående redovisade förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 32 och II: 72 ävensom med bifall till motionerna I: 35 och II: 37, såvitt här är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Uppsala universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för Uppsala universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 154 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 283 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	190 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 661 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 368 500

Summa kronor 13 658 100

Särskilda uppbördsmedel

1. Inkomst av auktionsverket, dekanatsmedel samt inskrivnings- och kallelsepenningar, i runt tal	3 000	
2. Ränta å vissa donationsfonder	42 600	
3. Bidrag från C. F. Liljewalchs fond för personliga professorer	6 500	52 100
		Nettoutgift kronor 13 606 000

c) till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 606 000 kronor;

II. med anledning av motionerna I:117 och II:133 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört angående den virologiska avdelningen av hygienisk-bakteriologiska institutionen vid universitetet i Uppsala.»

2) vid *punkten 7* (Lunds universitet: Avlöningar)

a) av herrar *Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Arrhén*, fröken *Elmén*, herrar *Widén, Nilsson* i Göingegården, *Blidfors*, fröken *Vinge*, herrar *Heckscher* och *Helén*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänvisning till vad utskottet i det föregående anfört under punkten 1 (Uppsala universitet: Avlöningar) avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 20 och II: 22.

På grund av den ställning utskottet under samma punkt tagit till motionerna I: 35 och II: 37, i vad de avse universitetsbiblioteket i Uppsala, biträder utskottet det i samma motioner framställda yrkandet beträffande universitetsbiblioteket i Lund, avseende en anslagshöjning av 6 000 kronor.

Utskottet har icke i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts under nu förevarande punkt redovisade förslag, innefattande jämväl de av departementschefen förordade överenskommelserna för inordnande av vissa läkarbefattningar vid de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningsjukhus.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 20 och II: 22 ävensom med bifall till motionerna I: 35 och II: 37, såvitt här är i fråga,

a) godkänna av departementschefen förordade överenskommelser för inordnande av vissa läraryrken vid

de medicinska fakulteterna i Lund och Göteborg i läkarorganisationen för vederbörande undervisningssjukhus;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1957/58, vidtagna de ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

c) godkänna följande avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	3 832 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	3 736 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, förslagsvis	91 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	3 366 500
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	2 183 400
	Summa kronor 13 209 500

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

Studentinskrivningspenningar och tillfälliga inkomster	3 500
	Nettoutgift kronor 13 206 000

d) till *Lunds universitet*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 206 000 kronor.»

b) av herr *Holmqvist*

3) vid *punkten 35* (Tandläkarhögskolan i Malmö: Avlöningar)

a) av herrar *Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Arrhén, Skoglund* i Doverstorp, fröken *Elmén*, herrar *Widén, Nilsson* i Göingegården, fröken *Vinge*, herrar *Heckscher* och *Helén*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 43, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »motionerna anfört», bort ha följande lydelse:

»På grund av den ståndpunkt riksdagen tidigare intagit i detta ärende anser utskottet sig böra förorda, att riksdagen biträder det i motionerna I: 34 och II: 36 gjorda yrkandet på så sätt, att principbeslut nu fattas angående omändring från och med budgetåret 1958/59 av ovannämnda laboratorbefattning i barntandvård till professur i ämnet med laboratorn Syrrist som förste innehavare av professuren.»

dels ock att utskottets hemställan under c) bort ha följande lydelse:

»c) i anledning av motionerna I: 34 och II: 36 besluta, att laboratorbefattningen i barntandvård vid tandläkarhögskolan i Malmö skall från och med budgetåret 1958/59 omändras till professur i ämnet med laboratorn A. E. Syrrist som professurens förste innehavare.»

b) av herr *Gustaf Karlsson*.